

VIC

ÅRGÅNG 3 NR 4
PRIS 15,- inkl moms

rapport

Stockholms Fondbörs
Biorythmer
Teledata
Utnyttja synthezisern
Rut diagram

Kommunicera med VIC 64S

Det moderna sättet att få information

Kopplar du ihop ett universalmodem och ett teledataprogram med din VIC 64S så kan du kommunicera med videotextdatabaser via din telefonledning (75/1200 baud). Väljer du ett terminalprogram, kan du med samma modem "tala" med andra VIC 64 ägare eller koppla upp dig mot databassystem som kommunicerar med 300/300 baud (1 baud \approx 1/10 tecken per sekund).

Med universalmodement kan du alltså välja vilken typ av kommunikation du vill ha. Med videotextprogrammet (Teledata 64) inkopplat kan du tex koppla upp Datavision, Videodata, Prestel, Telebild, Postel, Micronet osv, osv.

I dessa baser kan du finna massor av information. Köpa en skjorta, sälja en bil, beställa campingplats, skicka meddelanden mm, mm...

Några databaser:

Viewdata AB	08-743 06 65
Datavision	018-901 00
Telebild	08-13 58 00
Videotex	
telematris	08-99 44 30
Wettergrens	031-11 21 34

Kommunikation är en del av vad VIC 64S kan. I foldern "VIC till vardags" får du mer information om vad VIC kan göra för dig i vardagslivet.

Jag vill ha foldern "VIC till vardags"

Namn _____

Adress _____

Postnr/Ort _____

Sänd in kupongen till handic electronic, Box 1063, 436 00 Askim.

handic
electronic ab

Box 1063, 436 00 Askim/Göteborg, Tel. 031/28 97 90
— ett företag i Datatronicsgruppen —

Ledaren

Nu har våren äntligen kommit, även för oss dataintresserade.

Just nu, i skrivande stund, förbereds Nordiska Microdatormässan i Sollentuna. Tyvärr så finns det en åldersgräns för de som vill besöka mässan. Ingen under 16 år får komma in.

Detta kan tyckas vara tråkigt för er som inte får lov att besöka mässan, men vi på redaktionen hoppas på att ni kan få ta del av nyheterna genom VIC rapport istället.

VIC rapport kommer att vara representerade vid mässan, någonting som vi på redaktionen ser fram emot.

Som vanligt så strömmar det in en hel del läsarbrev hit till redaktionen. Vi tackar er alla som har fattat pennar och skrivit hit. Det kommer in många bra tips, idéer och synpunkter. Men glöm inte bort att det kan vara svårt att svara på *alla* brev — men självklart så gör vi så gott vi kan!

Tänk också på att alltid skriva namn, adress och telefonnummer. Det besparar oss en hel del arbete om vi vill ta kontakt med er. Detta är speciellt viktigt om ni vill att vi ska publicera ert brev eller en artikel.

Ja, som vi redan nämnt och som alla troligen känt är våren äntligen här. Detta betyder att nya spännande saker håller på att hända, inte minst inom databranschen. Vi hoppas att det ska bli en fortsatt spännande läsning av VIC rapport.

Med dessa ord säger redaktionen adjö.

Väl mött i nästa nummer.

Innehållsförteckning

Ledaren	1
Nybörjarskolan, del 5	2
Rutdiagram	5
DOS-WEDGE	7
Ladda en minnesarea	9
Rättelser	10
Stockholmsbörsen	12
Läsartips	
Syntesizern	28
Ackordtransponeringar	29
Biorytmer	34
Tangentborsbuffert	36
Piratkopiering	36
Frågor & svar	36
Spelrekord	37
Grafik på VIC	38
Historik	39
Simulera med datorn	39
3-D Cubert—Hexpert	40
Teledata	45
VIC Automeny	46
VIC:s Gula Tidning	47
VICMON	47
Gratisannonser	48

<i>VIC redaktion:</i>	Box 52054 12612 Stockholm
<i>Ansvarig utgivare:</i>	Nina Linander
<i>Administrativ redaktör:</i>	Elisabeth Höglund
<i>Teknisk redaktör:</i>	Matts Nilsson
<i>Övr. medarbetare:</i>	Åke Hedman Joakim Aspengren Ola Johansson
<i>Annonser:</i>	Lasse Brolin Hagalund 27035 Blentarp Telefon 0411-47342
<i>Tryck:</i>	Dala-Offset AB, Falun
<i>ISSN-NR</i>	0281-8043

Annonssorder och annonsmaterial (hel-original eller negativ film) enligt överenskommelse.

Tryckförfarande. Offset
Upplaga. 22000 ex.

Nr 5/6 av VIC-rapport utkommer preliminärt den 12 juni. Manusstopp för nr 7 är den 10 juni och annonsstopp den 12 juni.

Nybörjarskolan Del 5

I det här numret skall vi bl a behandla villkorliga hopp. Ni som följt denna serie bör nu vara "ganska" kunniga på Basic. Så varför inte försöka göra något på egen hand

Förlåt

Vi får börja denna artikel med en ursäkt för alla fel som förekom i nr 4 av densamma. Allt kan skyllas på den % + %' & § TRYCKFELSNISSSE som inte kan fatta detta med att "VICKE" har en uppsättning specialtecken som naturligtvis inte kan sättas med en automatisk process. Pga detta så blev hela avsnittet om markörflyttningar helt meningslöst. För att Du skall få någon uppfattning om vilka kontrolltecken som genereras inom citationstecken så skriv ett citationstecken på en ny rad och tryck på respektive tangentpar som anges under rubriken markörflyttningar. I fortsättningen så skall vi försöka att skriva ut VAD man skall göra i stället för hur tangentkombinationen ser ut. Detta gör vi genom att skriva ut tangentnedtryckningen inom parentes. Tex vill vi flytta cursorn uppåt så skriver vi PRINT "(RSR UPP)" vilket alltså inte betyder att (CRSR UPP) skall skrivats ut, utan att man istället skall TRYCKA på cursor upp tangente och följaktligen få det kontrolltecken som denna tangentkombination ger.

Vi på redaktionen ursäktar verkligen detta och lovar att bättra oss.

Programmera själv

Ni som har följt denna serie bör nu vara "ganska" kunniga på BASIC och det är kanske bara modet som krävs för att komma vidare och börja skriva egna program för att ta hand om de uppgifter som kräver "VICKES" hjälp vid hemmets hård. Det första trapsteget när man lär sig att programmera brukar allt för ofta vara att våga göra, eller kanske snarare försöka göra, något på egen hand. Du kan dock vara helt säker på att Du inte förstör något genom att försöka skapa egna program. OK! Det kanske blir ett fel här och där men vad spelar det för roll! Även de professionella programmerarna har fel i sina program vid första försöket.

GOTO

Vi tittade redan i förra avsnittet på detta kommando och sa då att ett hopp skedde till den rad som vi angav efter.

Vi kan tex skriva

10 PRINT "VICKE"

20 GOTO 10

och "VICKE" kommer att skrivas ut i all oändlighet på skärmen. När vi tröttnat på denna räcka av "VICKE" så kan man trycka på tangenten märkt "RUN/STOP" och programmet slutar. Observera att detta alltid gäller. Har man ett program som man vill avsluta så kan det stoppas genom att trycka på "RUN/STOP".

Låt oss stanna till lite här för att få en uppfattning om vilka formateringsmöjligheter (olika sätt att skriva ut saker) som finns för det vi skall printa.

Som Du såg när Du körde programmet så skrevs "VICKE" ut, men hela tiden på en NY rad. Lägger vi till ett semikolon (;) efter PRINT:en i programmet, dvs skriver

10 PRINT "VICKE";

20 GOTO 10

så kommer alla "VICKE" att skrivas ut efter varandra i stället. Detta tecken (semikolon) talar alltså om att inget byte till ny rad skall göras efter printningen.

Låt oss nu sätta in ett kommatecken mellan PRINT och "VICKE"; dvs programmet får utseendet

10 PRINT, "VICKE";

20 GOTO 10

Nu kommer istället utskriften i kolumnen. Detta kanske syns bättre om vi ändrar programmet till

10 PRINT "VICKE", "ABCDE"

20 GOTO 10

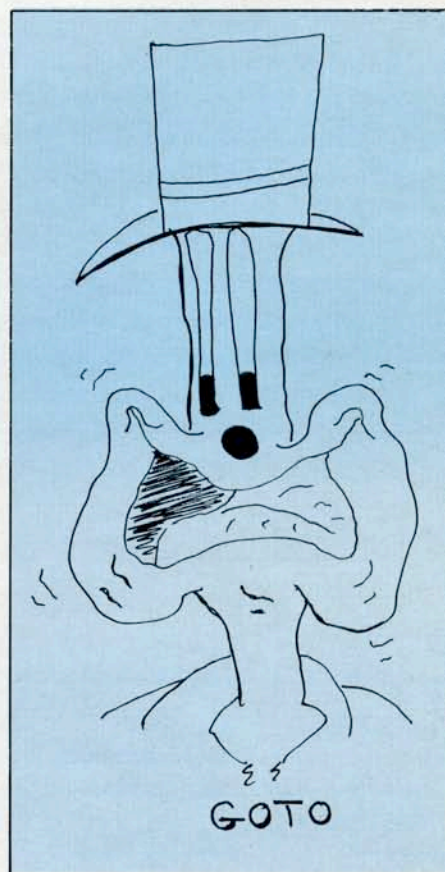
Denna sista möjlighet kan vara användbar om man skall göra tabeller eller något i den stilen.

Nu var det GOTO vi skulle titta på.

GOTO ger alltså hopp till en ny rad där programmet fortsätter att köras. Detta

kommando bör man vara lite försiktig med då en massa GOTO i ett program gör det svårt att se hur programmet fungerar. Observera också att vi inte kan skriva 20 GOTO X

även om variabeln X har värdet 10. Ibland hör man människor beklaga sig över att denna möjlighet inte existerar men tänk dig själv hur svårt det skulle vara att sätta sig in i ett program som innehåller denna typ av hopp. Vi får alltså vara glada att möjligheten inte existerar eftersom den säkert annars skulle utnyttjas.

Villkorliga hopp

Vanligt förekommande vid allt programmeringsarbete är att man vill kontrollera om vissa villkor är uppfyllda och sedan utföra något om och endast om detta villkor är uppfyllt.

Varje programmeringsspråk har kommandon som gör det möjligt att göra sådana här beslut, även om de sätt man ger kommandona på varierar från språk till språk.

I BASIC använder vi oss av något som kallas IF...THEN...strukturen.

Med dessa två "ORD" så kan man kontrollera om det som står mellan IF och THEN är sant och sedan utföra det som står efter THEN, BARA om resultatet var sant. Om resultatet är falskt så hoppar programmet helt enkelt över den rad där IF...THEN...strukturen ligger.

Skriv nu in följande program

```

10 INPUT "ETT TAL";N
20 IF N = 3 THEN PRINT "TREA"
30 IF N > 3 THEN PRINT "STÖRRE
  ÄN TRE"
40 IF N < 3 THEN PRINT "MINDRE
  ÄN TRE"
50 GOTO 10

```

Kör programmet. Som Du ser så skrivs olika saker ut beroende på vilket tal Du matar in. Slår Du tex in en trea så skrivs "TREA" ut, detta stämmer ju med $N = 3$ dvs den IF...THEN...-struktur som finns på rad 20 får ett sant resultat och det som står efter THEN utförs. På alla andra rader så får vi ju ett falskt resultat efter som tre varken är större eller mindre än tre. Programmet glömmer alltså här helt enkel bort det som står efter THEN och fortsätter på nästa rad. När Du skall avsluta programmet ovan hjälper det inte med att bara trycka på RUN/STOP utan Du måste trycka RUN/STOP + RE-STORE. Som Du ser så (skriv LIST) så försvinner inte ditt program denna gång heller.

Mellan IF och THEN kan man ha vilka uttryck som helst. Man kan tex utföra en beräkning och sedan kontrollera om resultatet ligger inom vissa gränser. Ett uttryck på formen $IF\ 2/3 - (44 + 159(2 + 1)) = 0$ THEN PRINT "KRÄNGLIGT" är alltså fullt möjligt.

Olika testmöjligheter

Låt oss ställa upp en lista på de olika testmöjligheter vi har.

LIKAMED:	ex N = 0
STÖRRE ÄN:	ex N > 0
MINDRE ÄN:	ex N < 0
STÖRRE ÄN ELLER	
LIKAMED:	ex N > = 0
MINDRE ÄN ELLER	
LIKAMED:	ex N < = 0
SKILJT IFRÅN:	ex N < > 0
(kan även skrivas NOT N = Ø)	

Detta är de aritmetiska tester som vi kan göra. En annan form finns också som kallas LOGISKA tester. Vad innebär då egentligen detta?

Sanningen att säga så är det logiska tester som sker i varje fall där vi använder oss av teststrukturen. Detta innebär bla att tecken som =, > och < i själva verket utför en operation. För att få en uppfattning om hur detta fungerar så kan vi titta på detta i DIREKT MOD. Om vi vill så kan vi ju använda "VICKE" som en räknedosa. Tex kan det hända att vi vill veta vad 5789/35 är. Vi skriver då bara:

```

PRINT 5789/35      < RETURN >

```

och vips så får vi resultatet 165,4 utskrivet. Den som inte känner för att skriva så mycket ersätter naturligtvis PRINT med ? vilket vi tidigare omtalat är ett sätt att förkorta PRINT.

För att återvända till logiken igen och förstå de operationer som sker här så skriv

```

PRINT 3 = 3      < RETURN >
Som Du ser så får Du —1 utskrivet. För-
sök nu med
PRINT 4 = 3      < RETURN >

```

Den här gången fick vi en "nolla" utskrivet.

Utmärkande för vårt första experiment var att vi bad datorn "printa" ett uttryck som var sant. Ingen ifrågasätter väl att tre är lika med tre. Hade det stått i en IF...THEN-struktur så skulle alltså det som låg efter THEN ha utförts.

I det andra fallet bad vi "VICKE" att printa ett FALSKT uttryck och den gav resultatet noll.

Av detta kan vi dra slutsatsen att ett FALSKT uttryck ger en nolla som resultat. Ett falskt uttryck medför i sin tur att det som står efter THEN i IF...THEN-strukturen INTE utförs.

Om uttrycket däremot är sant så får vi —1 som resultat. Detta kan dock generaliseras så tillvida att ETT SANT UTTRYCK ÄR SKILT FRÅN NOLL.

Vad som görs mellan IF och THEN är alltså helt enkelt att kontrollera att det uttryck som finns här har resultat 0 (FALSKT) eller skilt ifrån noll (SANT).

Ett program

Vi kan visa detta genom att ha ett program som ser ut så här:

```

10 IF 34 THEN PRINT "SANT"

```

Kör Du detta så kommer SANT att skrivas ut eftersom "34" är skilt ifrån noll och alltså ALLTID är sant. Ändrar du 34 till en nolla istället så får Du en uttryck som ALLTID är falskt. Vad händer?

Testa gärna detta genom att "printa" de andra aritmetiska testmöjligheterna i vår lista i olika kombinationer av sanna och falska uttryck. Vad ger exempelvis $0,1 < 4$ för resultat?

Ibland kan man önska sig en test på flera olika saker och utföra något om tex båda dessa är sanna. Vi kan tex anta att vi har två variabler och att vi om dessa är lika med tre vill printa något. Detta kan vi skriva som

```

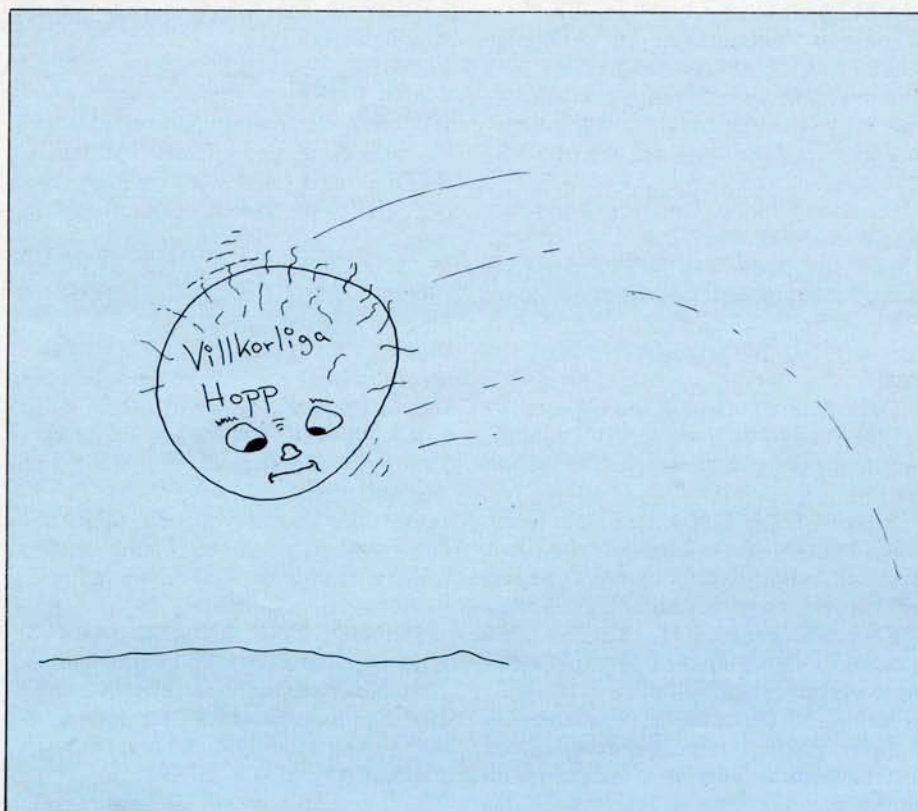
IF A = 3 THEN IF B = 3 THEN PRINT
"BÅDA ÄR TRE"

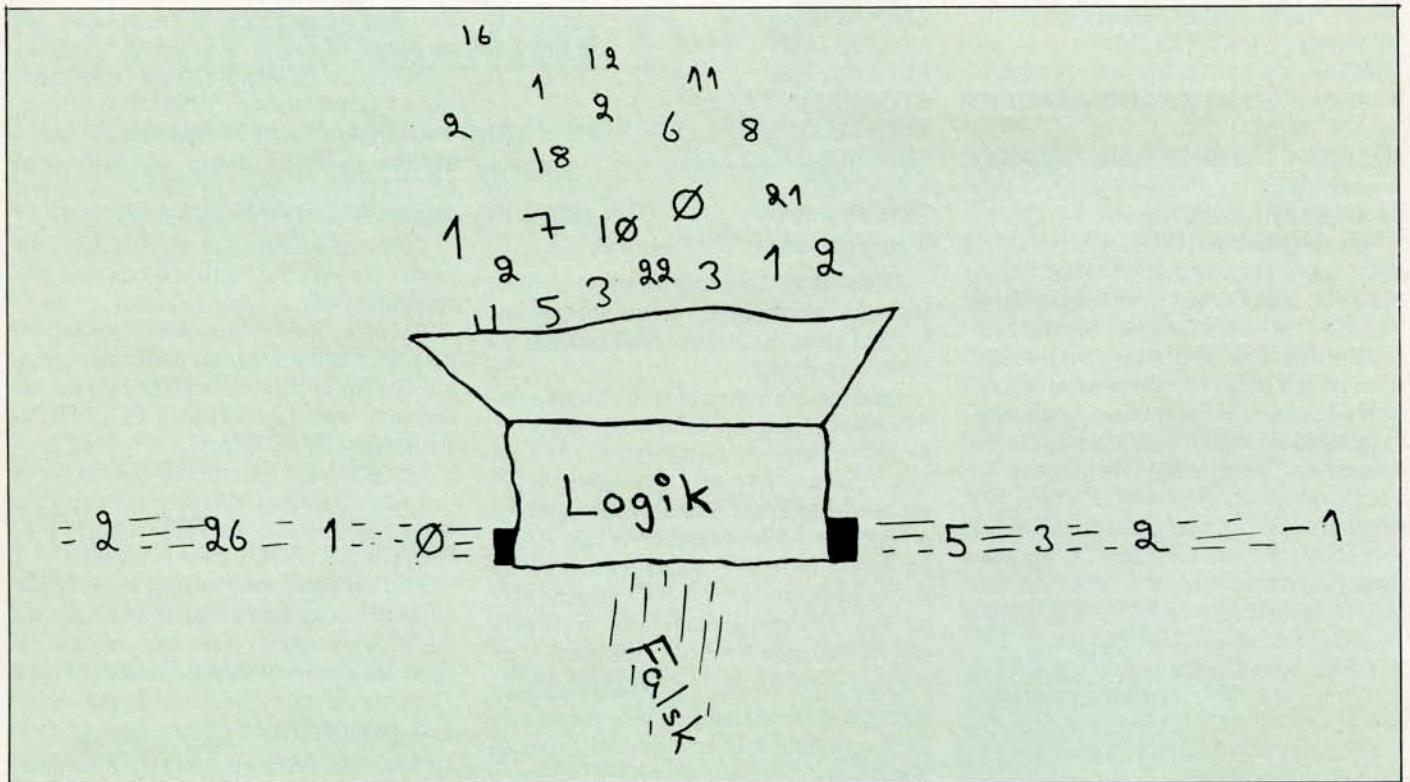
```

De båda variablerna betecknar vi alltså med A och B. När programmet når raden ovan så kontrollerar det först om variabeln A är lika med tre. Är den det blir resultatet SANT och det som står efter den första THEN utförs. I annat fall fortsätter programmet med nästa rad. Eftersom vi efter en THEN kan lägga vilket BASIC uttryck som helst så har vi lagt en till IF...THEN-struktur här där vi testat om också den andra variabeln är lika med tre och utför printningen om så är fallet.

Genom att använda ett annat BASIC ord så kan vi förenkla detta något. Det finns nämligen ett "brd" som heter AND vilket på svenska skulle bli OCH.

Detta är ett ord som verkar helt logiskt och vi kommer senare fram till mer avancerade användningar av "ordet".

Med AND kan vi kontrollera om båda variablerna är sanna och utföra printningen om så är fallet med endast en IF...THEN-struktur. Vi skriver då om den tidigare programraden till
 IF A = 3 AND B = 3 THEN PRINT
 "BÅDA ÄR TRE"
 vilket ger exakt samma resultat som tidigare.

AND tar alltså och kontrollerar om de båda uttryck som står på varsin sida om den är sanna och ger ett sant resultat om och endast om så är fallet. Är båda uttrycken falska så blir resultatet en nolla. Detta gäller naturligtvis även om endast ett av dem är falskt. Testa genom att printa olika uttryck i direkt mod för att bevisa detta för dig själv.

Har vi ännu fler variabler vi vill testa så kan vi bara ta mer fler AND'ar. Det kan dock vara lämpligt att använda parenteser för att få en tydligare listning. Istället för att skriva

A = 3 AND B = 3 AND C = 3
 så kan man ju anstränga sig för att skriva
 (A = 3 AND B = 3) AND C = 3

Om man istället för konstanter (teorerna ovan) har uttryck som skall beräknas kan dessa parenteser vara nödvändiga för att få ett korrekt resultat.

Endast ett villkor är uppfyllt

Ibland kan det räcka med att endast ett villkor är uppfyllt för att en sak skall utföras. Vi kan tex tänka oss ett spel där man kan styra en rymdfarkost både med tangentbordet och med en joystick. I båda fallen räcker det med att en av dessa

(eller båda) är uppfyllda för att farkosten skall röra sig i en viss riktning.

För detta ändamål så har BASIC "ordet" OR eller ELLER som det blir på svenska. Resultatet av att sätta en OR mellan två uttryck ger alltså ett sant resultat om minst ett av de båda uttrycken är sant.

IF A = 3 OR B = 3 THEN PRINT
 "JÄTTEKUL"

kommer följaktligen att skriva ut "JÄTTEKUL" om A = 3 ELLER B = 3 eller om båda dessa är sanna. Du kan säkert själv finna en hel del användningsområden för OR. Testa också gärna i direkt mod.

En annan logisk funktion inbyggd i BASIC är NOT eller "icke" på svenska. Läger man detta "ord" framför ett sant uttryck så får man ett falskt och viceversa. NOT (3 = 3) ger alltså ett falskt resultat istället för sant.

Detta är dock en funktion som inte är allt för vanlig i de flesta BASIC tillämpningar men den kan vara bra att känna till.

Ytterligare en logisk funktion finns. Detta är EOR eller exklusiv eller som den heter på "svengelska". Denna funktion har Du dock knappast någon användning för tillsammans med IF...THEN-strukturer så vi väntar med en genomgång av denna till ett senare tillfälle.

Vanligt förekommande är att man vill hoppa till en bestämd programrad om ett testat uttryck är sant. Detta kunde vi ju ha skrivit som IF "uttryck" THEN GOTO

"nyrad"

där "uttryck" är det som skall testas och "nyrad" är den rad dit man önskar hoppa om uttrycket får ett sant resultat. Detta har konstruktörerna av CBM BASIC tänkt på och underlättat det hela genom att vi kan utelämna GOTO eller THEN om vi vill utföra ett hopp till en ny rad.
 IF A < > 4 THEN 7000
 kommer alltså att hoppa till rad 7000 om A är skilt ifrån fyra.

Tänk efter!

Till slut så observerar vi att man får vara lite betänksam med hur man skriver sina BASIC rader när man jobbar med IF...THEN-strukturen. En rad på formen

IF A = 4 THEN PRINT "FYRA":
 PRINT "TALET ÄR": GOTO 200
 får den sista delen dvs
 PRINT "TALET ÄR": GOTO 200
 utförd BARA om A verkligen är lika med fyra. Kom alltså ihåg att ALLT SOM STÅR PÅ RESTEN AV BASICRADEN HOPPAS ÖVER OM DET SOM TESTAS ÄR FALSKT.

Om vi i exemplet ovan ville att den sista delen skulle utföras varje gång så får vi följaktligen flytta ned denna andra del på en NY BASIC rad.

Detta var allt för denna gång. Hör gärna av dig till redaktionen med synpunkter på nybörjarskolan. Är det för svårt? För lätt? Det är bara genom att höra av dig som vi kan följa dina råd och bli bättre. PROGRAMMERA MERA!!!

Ake Hedman

Rut-diagram

Att presentera beräkningsresultat snyggt på skärmen är viktigt. Det kan du göra med denna subrutin, som plottar upp resultatet i ett gulvitt schackbrädsmonstrat diagram. Med de tydliga axelmarkeringarna går det snabbt att läsa av värdena. Den automatiska skalningen av diagrammet i höjdlöd gör subrutinen mycket användbar.

Programlistning nr 1 är för VIC-20. Som ett exempel visas hur en sinusfunktion ser ut. Själva subrutinen för rutdiagrammet finns på raderna 280—600. I programlistning nr 2 ges ändringarna för Commodore 64.

Programbeskrivning

I rad 200—250 sker initieringar. QT och QB är antalet rader för text över respektive under diagrammet. QL anger hur långt från vänsterkanten som diagrammet visas. Önskas fin upplösning i diagrammet så användes data i rad 220 i stället för rad 230. Med NG och RG kan bakgrundsfärgerna ändras.

Raderna 300—410 skriver ut övre texten och sköter om skalningen av diagrammet i höjdlöd. I rad 440—470 fylls diagrammet med schackbrädsmonstret. Pokeyvärdet i rad 450 bestämmer färgen på rutorna. Axeln i höjdlöd ritas på rad 500—530 och därefter sker plottningen på rad 560—580. Rad 590 är en vänteloop. Du kommer ur vänteloppen genom

att trycka på någon tangent. I rad 600 återställes skärmen. Exemplet för plottning av en sinusfunktion finns på rad 650—710.

Användning

Infoga rad 10—600 i ditt program. Sätt QN lika med antalet värden som skall visas. Maximalt 18 st på VIC-20 och maximalt 35 st på C-64. QQ anger hur skalningen av diagrammet i höjdlöd skall ske.

QQ = 1 Skalning mellan max- och minvärden

QQ = 0 Värdet noll kommer alltid med QQ; -1 Möjliggör egen skalning med maxvärdet QX och minvärdet QI

I fältet Q () lagras de QN värden som skall visas. Eftersom endast heltal anges på axeln bör de största beloppen av Q () ligga mellan 1 och 1000. För större värden till exempel 10000 ökas QL på rad 200 till QL = 5 osv. Texten ovan och under diagrammet lagras i Q\$ (). Därefter anropas subrutinen med GOSUB 300.

Se upp så att du inte använder samma variabler som subrutinen. De flesta vari-

DATAKASSETTER HÖGSTA KVALITE TILL FABRIKSPRISER !!

SUPER FERRO (TYP 1)

C 5	2 × 2 ½	Min.	7.30/st
C 10	2 × 5	Min.	7.45/st
C 15	2 × 7 ½	Min.	7.70/st
C 20	2 × 10	Min.	8.15/st
C 25	2 × 12 ½	Min.	8.50/st
C 30	2 × 15	Min.	8.85/st

Priserna gäller vid köp av 20 st av en längd. Mindre än 20 st tillägg 1: - /st. Moms ingår.

DISKETTER TILL LÅGPRIS !!

BASF FLEXY DISK 5,25

48 TPI (40 Spår)

1X	SS/SD	25: - /st
1D	SS/DD	31: - /st
2D	DS/DD	35: - /st

96 TPI (77/89 Spår)

1/96	SS/DD	34: - /st
2/96	DS/DD	43: - /st

Priserna gäller vid köp av 5 st/ Beteckning. Moms ingår.

Porto 16: - tillkommer/leverans. Betala till postgiro 17 63 25-9 eller sänd check. Full garanti på fabrikations- och materialfel.

KLM TRADING • 430 31 ÅSA

Tel. 0340-561 90 även kvällar o. helger

ablerna börjar med Q. Dessutom används NR, NC, SC, CC, BG, NG och RG. I, J och Q är slaskvariabler och kan återanvändas.

READY.

```

1 REM RUT-DIAGRAM
2 REM MODIFIERINGAR
3 REM FÖR COMMODORE 64
4 REM L.M. 1984
5 REM
10 POKE 53281,1
20 QW=679:FOR I=QW TO QW+35:READ Q:IF Q<0 THEN POKE I,PEEK(-Q):GOTO 40
30 POKE I,Q
40 NEXT
50 DATA 169,-648,162,160,32,178,2,169
60 DATA 216,162,1,134,253,133,252,169
70 DATA 0,133,251,170,168,165,253,145
80 DATA 251,200,208,251,230,252,232,224
90 DATA 4,48,244,96
200 NR=25:NC=40:QT=2:QB=2:QL=4:DIMQ(NC-QL-1),Q%(8),Q$(QT+QB)
220 REM:DATA 228,210,198,192,195,196,197,227
230 DATA 226,226,226,226,98,98,98,98
240 SC=1024:CC=55296
250 BG=53281:NG=1:RG=6:GOTO 650
300 POKE BG,RG:PRINT "VIC-20";SYSQW:FOR I=1 TO QT:PRINT "Q";Q$(I):NEXT
520 POKE QG,I:PRINT "Q";SPC(4-LEN(STR$(Q)))Q:PRINT "Q";TAB(QL)CHR$(239)
580 POKE QG,QS:FOR I=QT+1 TO QT+QB:PRINT "Q";Q$(I):NEXT
READY.
```


READY.

```

100 REM *****
110 REM *
120 REM * RUT DIAGRAM *
130 REM * FOR VIC 20 *
140 REM * AV L.M.1984 *
150 REM *
160 REM *****
170 REM
180 REM * INITIERINGAR *
190 REM
200 NR=23:NC=22:QT=2:QB=2:QL=4:DIMQ(NC-QL-1),Q%(8),Q$(QT+QB)
210 QG=214:FOR I=1 TO 8:READ Q%(I):NEXT
220 REM:DATA 100, 82, 70, 64, 67, 68, 69, 99
230 DATA 98,98,98,98,226,226,226,226
240 SC=4096:CC=37888:IF PEEK(648)=30 THEN SC=7680:CC=38400
250 BG=36879:NG=27:RG=107:GOTO 650
260 REM
270 REM
280 REM * START SUBROUTIN *
290 REM
300 POKE BG,RG-8:PRINT" ";:FOR I=1 TO QT:PRINT Q$(I):NEXT
310 QS=NR-QB-1:IF QQ=-1 GOTO 330
320 QI=10+9:QX=-QI:IF QQ=0 THEN QX=0:QI=0
330 FOR I=1 TO QN:IF QX<Q(I) THEN QX=Q(I)
340 IF QI>Q(I) THEN QI=Q(I)
350 NEXT
360 QD=1000*(QX-QI)/(QS-QT):IF QD<200 THEN QD=200
370 QM=LEN(STR$(INT(QD+1)))>2:QK=QD/10+QM:Q=1:QC=2
380 IF QK>1 THEN Q=2:QC=10
390 IF QK>2 THEN Q=5
400 IF QK>5 THEN Q=10:QC=20
410 QR=Q*10+QM:QM=QC*10+(QM-3):QE=-1
420 REM
430 REM * RITA RUTOR *
440 FOR I=QT TO QS:QK=CC+NC*I:Q=QE:FOR J=QL+1 TO QL+QN
450 Q=NOT Q:IF Q THEN POKE QK+J,7
460 NEXT J:QE=NOT QE:NEXT I
470 QZ=QR*INT(1000*QI/QR):QC=QZ
480 REM
490 REM * Y-AXEL *
500 FOR I=QS+1 TO QT+1 STEP-1:Q=INT(QC/200+.5)/5
510 IF Q-QM*INT(Q/QM)<>0 GOTO 530
520 POKE QG,I:PRINT " "SPC(4-LEN(STR$(Q))) Q:PRINT" "TAB(QL) CHR$(175)
530 QC=QC+QR:NEXT I
540 REM
550 REM * PLOTTA *
560 FOR I=1 TO QN:Q=(1000*Q(I)-QZ)/QR:QK=INT(Q):QC=INT(8*(Q-INT(Q)))+1
570 POKE SC+(QS-QK)*NC+I+QL,Q%(QC):NEXT I
580 POKE QG,QS:FOR I=QT+1 TO QT+QB:PRINT" "Q$(I):NEXT
590 GET Q$:IF Q$=""GOTO 590
600 POKE BG,NG:PRINT" ":RETURN
610 REM
620 REM
630 REM * EXEMPEL *
640 REM
650 QQ=-1:QN=11:QX=10:QI=-15
660 Q$(1)=" SINUSKURVA"
670 Q$(2)=" 10*SIN(I*PI/5)"
680 Q$(3)=" 01234567890"
690 Q$(4)=" "
700 FOR I=0 TO 10:Q(I+1)=10*SIN(I*PI/5):NEXT
710 GOSUB 300:END

```

READY.

DOS WEDGE inkilning hos diskdriven

DOC (Disc Operating System)
är till för att förenkla
hanteringen, men det är
sällan så enkelt som med ett
kassettminne.

För att en diskdrive ska fungera som vi vill, har alla datorer ett DOC (Disc Operating System) Alla DOS är till för att förenkla hanteringen, men det är sällan så enkelt som med ett kassettminne. Många krångliga kommandon behövs som tex OPEN 15, 8, 15 — PRINT # — osv... Gör man fel kan man kvadda programmet/filen.

För att hjälpa oss har vänliga programmerare tagit fram något som brukar kallas en DOS WEDGE. Anledningen till att de här programmen kallas WEDGE (kil) beror på att man från början ger dem kommandotecknet ">" som ser ut som en kil. Det är alltså ett maskinspråkprogram som förenklar diskhanteringen. Commodore Business machine, som gör C 64:an låter ett sådant program inkludera en demodisk, som följer med diskdriven 1541. Däremot är man inte lika frikostig med förklaringar och instruktioner. Därför har jag skrivit ihop lite om wedgeprogrammets kommandon och en del andra praktiska tips.

Bruksanvisning

Börja med att stoppa in demodisken och ladda C 64 WEDGE eller VIC 20 WEDGE. Det är ett laddprogram för DOS 5.1. Laddningen tar bara några sekunder. Ta inte ut disken utan skriv RUN. DOS 5.1 laddas då automatiskt och läggs undan i kassettbufferten. Samtidigt raderar laddprogrammet ut sig självt.

Kommandot för att använda en WEDGE är ">". På våra tangentbord måste du trycka SHIFT samtidigt för att skriva det tecknet. Så var det inte när det första wedgeprogrammet skrevs. För att förenkla för oss har man därför numera lagt till kommandotecknet "a", alfa, snabel-a, kanelbulle, eller vad du nu brukar kalla det. Det är precis likvärdet med ">". Du kan använda vilket du vill och när du vill. I exemplet nedan använder

COMPSOFT LÄTTFIL

Det moderna registerprogrammet till VIC 64
från din datahandlare eller:

CompSoft
SWEDEN AB

Filipstadsbacken 26, 123 43 FARSTA
Tel 08-771 4500

jag än det ena, än det andra. Dessutom är snedstreck "/" = LOAD och pil "↑" = LOAD/RUN.

OBS! Alla dessa kommandotecken bör stå längst till vänster på raden.

En av fördelarna med wedgen är att du inte behöver ange diskdrivens adress, vanligen 8, och inte heller använda citationstecken (") runt programnamnet.

Load

För att ladda ett program som heter TEST skriver du /TEST och trycker på < RETURN >. Här ska du inte ha någon kanelbulle eller kil framför. ↑ TEST ger LOAD/RUN.

Felmeddelande

Om den röda lampan lyser på driven sedan den stannat, har något gått snett. För att få reda på felet skriver du: a eller > och trycker på RETURN.

Innehållsförteckning

För att se vad du har på flexskivan skriver du: > \$ och trycker... du vet var!

En finnes med kommandot är att program som finns i RAM-minnet inte påverkas. Om du skriver LOAD "\$", 8 försvinner det. Vill du däremot ha en utskrift av innehållsförteckningen är det bara att skriva. /\$ Sen skriver du OPEN 4, 4: CMD 4: LIST men då försvinner förstas eventuella program ur minnet.

Initiera

Genom att skriva: > I0 eller aI0 får du diskdriven att "skaka hand" med datorn. Nollan efter I behövs inte när du har en enkel diskdrive.

Formatera (NEW)

Som du vet måste varje ny flexskiva formateras innan du kan använda den. Det gör du genom att skriva: a NO: DISK-NAMN, AB. Namnet på disken är valfritt, men det är bara de 16 första tecknen som kommer med. De två identifieringstecknen kan lika gärna vara siffror, men undvik att ha samma id på två diskar. Formatteringen tar någon minut, men eftersom Commodores kringutrustning har egen "intelligens" så kan du jobba vidare med datorn under tiden.

Det finns en variant av NEW-kommandot, då man utelämnar kommandotecknet och id-tecknat: a NO: NYTT NAMN. Skivan får nytt namn, samma id men allt annat raderas bort som fanns där förut. Det hela tar bara ett par sekunder. Detta fungerar endast på redan formaterad disk.

Radera (SCRATCH)

Om du vill ta bort ett program från en disk skriver du: > SO: TEST. TEST försvinner då från flexskivan och innehållsförteckningen.

Städa (VALIDATE)

Det här är ett värdefullt kommando, som städar upp och snyggar till i flexskivans BAM (Block Availability Map). Skriv: a VO. Om du flera gånger sparar och raderar program, börjar det bli rätt stökigt på din flexskiva. Små outnyttjade utrymmen ligger utspridda här och var. Med VALIDATE blir allt välordnat igen och du får dessutom fler block tillgängliga.

OBS! Med VALIDATE kan du också rädda en disk som håller på att kvaddas. Om ett SAVE misslyckas slocknar inte den röda lampan. Det syns också på innehållsförteckningen genom en * före filtypen, tex *PRG. Skriv då direkt: > VO < RETURN . Om du inte gör något eller försöker radera filen med SCRATCH så blir säkert flera andra program kvaddade också.

RENAME

Med det här kommando kan du ge ett nytt namn åt ett sparad program. OBS! Det nya programmet ska skrivas först. Jämför BASIC, A = 10.

> RO: PROV = TEST

Programmet TEST heter nu PROV på disken.

COPY

På en dubbel diskdrive kan du kopiera program från en skiva till en annan med

copy, men även på en enkeldrive kan vi troliga lite med det här kommandot. a CO: KOPIA = 0: ORIGINAL gör att du får ditt program ORIGINAL sparad på en annan plats på skivan, under namnet KOPIA.

Vad som kanske är roligare för oss programmerare är att man kan koppla ihop två eller flera program, under ett nytt namn. a CO: DUBBELFÖRSÖK = 0: TEST, 0: PROV. Detta kommando är värdefullt när man vill koppla ihop två datafiler.

SAVE AND REPLACE

Det hör egentligen inte hit, eftersom det inte finns någon förkortning för SAVE i wedgen. Men det kan vara bra att veta ändå om man tex rättat ett redan sparad program och vill ha kvar den nya versionen under samma namn. SAVE" a 0: NAMNET" 8 (Här duger inte >) raderar först och sparar sedan det nya namnet med samma namn. Det lär för övrigt finnas ännu flera wedge-kommandon, men jag har hört att man ska ta det varligt med dem.

Det är en god idé att spara wedgen och DOS 5.1 först på alla flexskivor. Men wedgen är det inget problem, men CBM har beslutat att LIST-skydda DOS 5.1. Det återges här:

```
10 REM **DOS UTAN DEMODISK**
20 IF IM = YOU THEN YOUR = 1:
LOAD "DOS 5.1", 8, 1
30 IF YOUR = 1 THEN SYS 52224
40 INPUT "(SHIFT / CLR) BYT
TILL NY DISK! KLAR? (J/N)";I $
50 IF I$ < > "J" THEN 40
60 POKE 43, 255: POKE 44, 203:
POKE 45, 90: POKE 46, 207
70 SAVE "DOS 5.1", 8, 1
80 POKE 43, 1: POKE 44, 8: NEW
På rad 40 ska naturligtvis
(SHIFT/CLR) se ut som ett reverserat
hjärta på din datorskärm.
```

Spara först wedgen från demodisken på en (ny) skiva på vanligt sätt. Skriv sedan NEW (RETURN) så att datorns minne är tomt. Knacka så in "DOS UTAN DD" och kolla noga. Spara det sedan på samma disk utan att skriva RUN först.

Nu sätter du in demodisken och skriver RUN. Efter några sekunder ber programmet dig byta skivor. Gör det och tryck på J (RETURN). DOS 5.1 sparas då på den nya disken och raderar ut sig själv ur datorns minne. Med hjälp av den nya disken kan du sedan plocka in WEDGE och DOS 5.1 på alla dina diskar.

Det här låter kanske lite förvirrande, men ta det i tur och ordning så funkar det fint.

Ann-Marie Korsell

DOS-WEDGE kommandon

/PRG-namn	laddar program	LOAD
↑ PRG-NAMN	laddar och kör program	LOAD/RUN
> \$	skriver ut felmeddelanden från driven	—
@ IO	visar disken innehåll	—
@ NØ: DISKNAMN, ID	= "handskakning"	INITIALIZE
@ NØ: NYTT NAMN	formatterar	NEW
@ SØ: PRG-NAMN	raderar alla program	NEW
@ VØ	raderar ett program	SCRATCH
@ RØ: NYTT NAMN = GAMMALT	städar på flexskivan	VALIDATE
@ CØ: KOPIA = Ø ORIGINAL	byter namn på ett program	RENAME
@ CØ: DUBBELT = Ø: PRG1, Ø: PRG2	kopierar program, samma disk, nytt namn	COPY
SAVE" @ Ø: NAMN", 8	kopierar ihop två program, nytt namn	COPY
	sparas ny programversion ovanpå gammal under samma namn	SAVE/REPLACE

Åke Lundquist har skickat ett program till redaktionen som vi här nedan publicerar. Programmet gör ett Basic-program som laddar en minnesarea med samma innehåll som minnesarean för tillfället innehåller.

```

100 REM *****
110 REM *                               MINNESDATA                               *
120 REM *                                                                       *
130 REM * AV ÅKE LUNDEQUIST 1984-02-21                                         *
140 REM *                                                                       *
150 REM *                                                                       *
160 REM * PROGRAMMET GÖR ETT BASICPROGRAM SOM LADDAR EN MINNESAREA MED        *
170 REM * SAMMA INNEHÅLL SOM MINNESAREAN FÖR TILLFÄLLET INNEHÅLLER.           *
180 REM *                                                                       *
190 REM * DE INLEDANDEREM-SATSERNA GÖR PLATS FÖR DET NYA PROGRAMMET.          *
200 REM *                                                                       *
210 REM *****
220 REM *****
230 REM *****
1000 REM
1010 REM ** HUVUDPROGRAM:
1020 REM
1030 DATA 169,0,133,45,169,0,133,46,96
1040 FOR I=900 TO 908:READ X:POKE I,X:NEXT I
1050 REM
1060 PRINT"MINNESDATA"
1070 PRINT"*****"
1080 PRINT"ÄNDRING NAMNET PÅ DITT NYA PROGRAM:":INPUT A$
1090 PRINT"ÄNDRING MINNESAREANS STARTADRESS:":INPUT B$
1100 PRINT"ÄNDRING MINNESAREANS TOPP-ADRESS:":INPUT C$
1110 PRINT"ALLT OK (J/N)?"
1120 GET D$:IF D$="N" THEN RUN
1130 IF D$>"J" THEN 1120
1140 PRINT"NYTT PROGRAM UNDER UTFORMNING!!"
1150 BS=PEEK(43)+256*PEEK(44):BT=BS:REM BASIC-START & TOPP
1160 IF PEEK(BT+4)=143 THEN BT=PEEK(BT)+256*PEEK(BT+1):GOTO 1160
1170 A$=CHR$(143)+" ** "+A$+" ** ":A=BS:RN=100
1180 GOSUB 1350:REM PROGRAMNAMNET SKRIVS
1190 FOR I=VAL(B$) TO VAL(C$)
1200 A$=A$+MID$(STR$(PEEK(I)),2)+",":IF LEN(A$)<66 THEN 1250
1210 GOSUB 1350:REM DATARAD SKRIVS
1220 IF A<BT THEN 1250
1230 PRINT"ÅHELA MINNESAREAN FICK EJ PLATS!"
1240 PRINT"SISTA ADRESS:":I:C$=STR$(I):GOTO 1270
1250 NEXT I
1260 GOSUB 1350:REM SISTA DATASATSEN
1270 A$=CHR$(129)+" I"+CHR$(178)+B$+" "+CHR$(164)+" "+C$+": "
1280 A$=A$+CHR$(135)+" X:"+CHR$(151)+" I,X:"+CHR$(130)+" I "
1290 GOSUB 1350:REM UTMATNINGSDEL SKRIVS
1300 POKE A,0:POKE A+1,0:A=A+2:REM PROGRAMSLUT
1310 POKE901,A-256*INT(A/256):POKE905,INT(A/256):SYS900:REM NY BASICTOPP
1320 END
1330 REM ** SUBROUTIN SOM SKRIVER BASICRAD
1340 REM
1350 B=A+LEN(A$)+4:BH=INT(B/256):BL=B-256*BH
1360 POKE A,BL:POKE A+1,BH:REM NY RADADRESS
1370 RH=INT(RN/256):RL=RN-256*RH:RN=RN+10
1380 POKE A+2,RL:POKE A+3,RH:REM RADNUMMER
1390 FOR J=1 TO LEN(A$)-1
1400 POKE A+3+J,ASC(MID$(A$,J,1)):REM BASICTECKEN
1410 NEXT J
1420 POKE B-1,0:REM RADSLUT
1430 A=B:A$=CHR$(131)
1440 RETURN
READY.

```


RÄTTELSE

I nr 3 har tryckfelsniss smugit sig in på några ställen.
Här nedan presenteras de riktiga raderna.

sid 9
skall ändras till

WRZ DE SMØNAM
QRZ DE SMØNAM

skall ändras till

B CG1 Sin Received data
B CB1 Sin Received data

sid 36
skall ändras till

0075 BND \$0079 Även högbyte?
0075 BNE \$0079 Även högbyte?

skall ändras till

Efter det att funktionen utförts hoppar
du till \$67E4
Efter det att funktionen utförts hoppar
du till \$C7E4

På sidan 39 saknades en programlistning. Vi på redaktionen har valt att vänta med denna listning till nummer 5/6
då en komplett listning både för VIC-64 och VIC-20 kommer att presenteras.

En listning av PAUSE-kommandon saknades i förra numret på sidan 37.
Den följer här nedan.

Förklaringar till pause-kommandot

syntax: p 1—9

1B00	JCR \$0073	Ta in Basic karaktär
1B03	CMP # \$50	”P”?
1B05	BEQ \$1B12	Ja, hoppa till 1B12
1B07	LDA \$7A	Nej
1B09	BNE \$1B0D Exit	Räkna ned Basic pekaren
1BOB	DEC \$7B	dit den var
1BOD	DEC \$7A	innan vi använde den
1BOF	JMP \$07E4	Hoppa till riktig Basic-tolk
1B12	JSR \$0073	Parameter. Ta in parameter
1B15	TAX	x = A
1B16	SEC	större
1B17	SBC # \$40	än ”9”
1B19	BPL \$1B07	J, hoppa till exit
1B1B	TXA	A = X
1B1C	SBC # \$2F	mindre än 0?
1B1E	BMI \$1B07	Ja, hoppa till exit
1B20	LDA \$1B10, x	Pause. Ladda Pause-värde
1B23	STA \$00	och
1B25	JSR \$FFDE	gör
1B26	ADC \$00	pause
1B2A	STA \$00	och
1B2C	JSR \$FFDE	värde
1B2F	CMP \$00	
1B31	BNE \$1B2C	tabellen mellan 1B40—1B4A
1B33	JMP \$C7E4	hoppa till riktig Basic-tolk

1B40—1B4A 00 10 20 30 40 50 60 70 80 90

OBS! Ställ vectorn från maskinkod!!!!

Stockholms fondbörs

Det här programmet som lägger beslag på hela VIC-64:ans ramminne kan ta in 7 olika börsdagar för Stockholms Fondbörs + toppkurserna enligt tidigare noteringar.

Aktiebolagen är inlästa som datasatser och uppställda enligt DN:s modell januari 1984.

1. Värdeälsigt mest omsatta aktier
2. Övriga industriaktier
3. Investmentbolag
4. Bank & försäkringsaktier samt utländska depåbevis
5. A:II-listan
6. OTC-listan
7. Väntelistan
8. Övriga inofficiella noteringar

Huvudmenyn har följande utseende:
 Filhantering
 Inskrivning av börsdag
 5 senaste börsdagarna
 Histogram
 Uppdatering
 Beräkna kursutveckling
 Köpförslag
 Portföljmeny
 Avsluta

Filhantering

Menyn omfattar följande punkter:

- Skapa fil på ny diskett
- Läsning av fil
- Äldre kurser

Första gången man lägger upp filen används S för att skapa en fil på en ny diskett. I övrigt läser man filen genom att trycka på L. Genom att trycka på Å kan man läsa in ytterligare ett börsdatum av de tidigare datumen som presenteras på skärmen. På detta vis har man tillgång till samtliga börsdagar som skrivits in.

Inläsning av en börsdag

Man börjar med att skriva datum och skriver sedan kurserna för 278 aktier från AGA A till Tresor B. Kurserna får variabelvärdena A(0,i) där i går från 0 till 278.

Innan en börsdag skrivs in sorteras variablerna A(0,i) — A(5,i) om så att A(1,i) får A(0,i)s värden osv. Ifall A(5,i) finns inläst vid denna omsortering läggs den upp som en fil på disken med datum som filnamn. Detta datum lagras också i programmet under variabelnamn TD(i). Detta medför att man kan göra jämförelser över längre tid så småningom. Vid inskrivningen av kurser uppdateras också de högsta kursvärdena som är registrerade under variabelnamn A(7,i).

5 senaste börsdagarna

Skriver ut kurserna för de senaste börsdagarna. 20 aktier åt gången syns på skärmen med datum överst. Frammatning med valfri tangent. Samtliga inskrivna börsdagar (maximalt 7 st) + listan över toppkurserna kan erhållas på papper.

Histogram

Ritar histogram avseende kursutvecklingen de senaste 6 inskrivna börsdagarna. Ifall ett äldre datum finns inläst visas även detta i histogrammet för en enskild aktie. Varje histogram kan genast erhållas på papper. För att komma ur denna programmodul används ett namn som saknas i registret, man kommer då tillbaka till huvudmenyn.

Uppdatering

Ger möjligheter att ändra felaktiga noteringar. Observera att det senast inlästa börsdatumet utgör rad nr 0. Genom att skriva datum som företagsnamn kan man vid behov även ändra skrivet datum. Funktionstangenten F1 avslutar uppdateringsrutinen. Space-tangenten ger nästa aktie på samma datum. Genom att enbart trycka på return kvarstår angivet kursvärde.

Beräkna kursutveckling

I denna del av programmet kan kursförändringar för valfria tidsperioder beräknas både i kronor räknat och i procent. Observera att procentberäkningen inkluderar tid. Till exempel en procents ökning av kursvärdet på en vecka är 52 %:s ökning.

Listan kan erhållas rangordnad både på bildskärm och papper vilket dock tar lite tid.

Köpförslag

Rubriken är kanske väl pretentiös men tanken bakom det här avsnittet är att man ska få fram förslag på aktier som dels är uppåtgående men dels också har lite utrymme kvar till toppkursen. Rutine visar

direkt vilken avkastning man får på investerat kapital ifall kurserna fortsätter att stiga mot toppkurserna. Vilka aktier som sedan verkligen gör det eller ännu knivigare vilka som fortsätter att stiga utöver toppkurserna — ja det avgörandet åvilar fortfarande placerarens omdöme.

Efter att kursuppgång har beräknats får man fram en rangordnad lista som inkluderar aktier som haft en uppgång under vald (valfri) tidsperiod och som har sorterats efter utrymme till toppkurs i % räknat och från nuvarande värde. Denna lista erhålles också på papper om man så önskar.

Portföljmeny

Följande underrubriker nås:

- Inskrivning
- Status och uppdatering
- Avlägsna portfölj
- Register
- Huvudmeny

10 olika portföljer kan skrivas in med 10 olika aktier i varje. Vill man ha mer utrymme måste man dimensionera men det finns inte mycket ramminne kvar att använda.

Man kan inte titta på en portfölj förrän ett senare börsdatum än köpdatum i portföljen har skrivits in. Vid ändring i en portfölj skriver man om raden för en aktie genom att svara N i programdelen Status och uppdatering. Om en portfölj avlägsnas uppdateras efterföljande portföljer så att inga tomrum uppkommer. Rubriken register visar namnen på ägarna till portföljerna samt antal olika aktieslag per portfölj.

Portföljerna kan erhållas utskrivna på papper.

Variablerna i portföljmenyn är bla P\$(i) som anger ägarnamn och den tredimensionella variabeln P(i, j, k), där i betecknar portföljens nr. j betecknar en akties nr. i en speciell portfölj och slutligen k står för fyra olika saker. P(i, j, 1) håller reda på vilken aktie det gäller (av totalt 278 st i datasatserna), P(i, j, 2) anger aktiens köpkurs, P(i, j, 3) anger antal aktier och P(i, j, 4) står för köpdatum.

Lars-Olof Larsson, Borlänge


```

5 DIMN$(280):DIMR(10,280)
10 READN$(N)
12 IFN$(N)="*"THENN=N-1:GOTO20
13 N=N+1
14 GOTO10
20 PRINT"200":PRINTTAB(5)"MENY"
25 PRINTTAB(4)"FILHANTERING"
26 PRINTTAB(4)"INSKRIVNING BÖRSDAG"
40 PRINTTAB(4)"5 SENASTE BÖRSDAGARNA"
41 PRINTTAB(4)"HISTOGRAM":PRINTTAB(4)"UPPDATERING"
42 PRINTTAB(4)"BERÄKNA KURSUTVECKLING"
43 PRINTTAB(4)"KÖPFÖRSLAG":PRINTTAB(4)"PORTFÖLJMENY"
45 PRINTTAB(4)"AVSLUTA"
46 PRINTTAB(4)"RANGE ALT  ";
47 GOSUB4990
48 PRINTV$
49 IFV$="F"THEN60
50 IFV$="I"THEN1000
51 IFV$="B"THEN4800
52 IFV$="A"THENEND
53 IFV$="H"THEN7000
54 IFV$="P"THEN200
56 IFV$="K"THEN2200
57 IFV$="S"THEN100
58 IFV$="U"THEN3000
59 PRINT"INSKRIV F,I,S,H,U,B,P,A":FORI=1TO1500:NEXT:GOTO20
60 PRINTTAB(5)"200MENY FÖR FILHANTERING":PRINT
61 PRINTTAB(4)"SKAPA FIL PÅ NY DISKETT"
62 PRINTTAB(4)"LÄSNING AV FIL"
63 PRINTTAB(4)"ALDRER KURSER"
64 PRINTTAB(4)"HUVUDMENY"
65 PRINTTAB(4)"RANGE ALT  ";
66 GOSUB4990:PRINTV$
70 IFV$="L"THENGOSUB2000:GOTO20
71 IFV$="S"THEN:GOSUB1300:OPEN1,8,15,"I":OPEN2,8,2,"NOTERING,S,W":GOTO1100
72 IFV$="Ä"THEN2500
73 GOTO20
100 N1=0
102 FORI=1TON
105 IFN1=0THENGOSUB150
110 PRINTLEFT$(N$(I),14)TAB(14);
111 FORJ=0TO4
112 V$=STR$(A(J,I))
113 IFLEN(V$)<5THENV$=" "+V$:GOTO113
114 PRINTV$;
115 NEXTJ:PRINT
116 N1=N1+1
117 IFN1=20THENGOSUB4990:N1=0
120 NEXTI
121 GOSUB4990
130 GOTO157
150 PRINT:PRINT:PRINTN$(0)TAB(15);
151 FORJ=0TO4
155 PRINTMID$(STR$(A(J,0)),4,4)+" ";
156 NEXTJ:PRINT:RETURN

```



```

157 PRINT"003ÖNSKAS HARD-COPY J/N"
158 GOSUB4990
159 IFV$<>"J"THEN180
160 OPEN1,4:PRINT#1,CHR$(10)CHR$(10)
161 FORI=0TON
162 PRINT#1,N$(I)CHR$(16)"15";
163 FORJ=0TO7
164 Y$=STR$(J*7+16)
165 Y1=VAL(MID$(Y$,2,1)):Y2=VAL(MID$(Y$,3,1))
166 PRINT#1,CHR$(16)CHR$(Y1)CHR$(Y2)STR$(A(J,I));
167 NEXTJ:PRINT#1,
168 NEXTI
170 CLOSE1
180 GOTO20
200 REM***PORTFÖLJMENY***
210 PRINT"000":PRINTTAB(4)"PORTFÖLJMENY00"
220 PRINTTAB(4)"00INSKRIVNING":PRINTTAB(4)"STATUS & UPDATERING"
225 PRINTTAB(4)"ÖVLÄGSNA PORTFÖLJ"
227 PRINTTAB(4)"REGISTER"
230 PRINTTAB(4)"HUVUDMENY":PRINTTAB(4)"ÄNGE ALTERNATIV"
240 GOSUB4990
250 IFV$="I"THEN300
251 IFV$="R"THEN1400
255 IFV$="A"THEN750
260 IFV$="S"THEN500
270 IFV$="H"ANDNY=1THEN:NY=0:GOTO1090
280 GOTO20
300 REM***INSKRIVNING AV AKTIEPORTFÖLJ***
310 PN=PN+1
320 INPUT"000ÄNGE ÄGARE TILL PORTFÖLJ";P$(PN)
330 INPUT"ÄNGE ANT. VÄRDEPAPPER I PORTF.";AV(PN)
335 FORK=1TOAV(PN)
336 PN=PN+1
337 PRINT"0003FÖRETAG NR ";K
340 GOSUB6990
341 PN=PN+1
350 P(PN,K,1)=I
355 INPUT"ÄNGE KÖPKURS ";P(PN,K,2)
356 INPUT"ÄNGE ANT. AKTIER";P(PN,K,3)
357 INPUT"ÄNGE DATUM ";P(PN,K,4)
360 NEXTK
365 PRINT"003NÄSTA=SPACE      KLART FÖR ATT SPARA=F1"
367 GOSUB4990
369 IFASC(V$)=133THEN1090
370 GOTO300
500 REM*** STATUS ***
510 PRINT"000STATUS & UPDATERING"
515 INPUT"ÄNGE ÄGARE T. PORTFÖLJ";P$
520 FORI=1TOPN
525 IFP$=P$(I)THEN530
527 NEXTI
528 GOTO6996
530 PRINT"ANTAL VÄRDEPAPPER=";AV(I)
532 FORK2=1TOAV(I)

```



```

533 T1$=STR$(P(I,K2,4)):T2$=STR$(A(0,0))
534 GOSUB850
535 PRINT"KURSAKTIE          KURS ANT DAT   KR   %"
536 PRINT$(P(I,K2,1))TAB(13)P(I,K2,2)TAB(19)P(I,K2,3)TAB(24)P(I,K2,4)TAB(29);
537 OK=A(0,P(I,K2,1))-P(I,K2,2)
538 PRINTOKTAB(35)INT(OK*1000*PF(K2)/P(I,K2,2)+.5)/10
540 PRINT"KORREKT ?":GOSUB4990
541 PRINT
542 IFV$="N"THENGOSUB550
543 NEXTK2
545 GOT0600
549 REM*** UPDATERING ***
550 OPEN9,0
555 PRINT"KURSAKTIE          KURS ANT DAT "
556 PRINT$(P(I,K2,1))TAB(13)P(I,K2,2)TAB(19)P(I,K2,3)TAB(24)P(I,K2,4)
558 INPUT#9,V$
560 FORK1=1TON:IFV$=N$(K1)THEN565
561 NEXTK1
562 GOT06996
565 P(I,K2,1)=K1
567 PRINTTAB(14);:INPUT#9,P(I,K2,2):PRINTTAB(20);:INPUT#9,P(I,K2,3)
570 PRINTTAB(25);:INPUT#9,P(I,K2,4)
575 PRINT
585 CLOSE9
586 IFNY<>1THENNY=1
590 RETURN
600 REM***BERÄKNING AV PORTF.VARDE M.M***
610 FORJ=1TOAV(I)
620 S1=P(I,J,2)*P(I,J,3)
630 S2=A(0,P(I,J,1))*P(I,J,3)
632 S3=S3+S1
634 S4=S4+S2
636 S5=S5+(S2-S1)*PF(J)
646 NEXTJ
648 S6=S4-S3
650 PRINT"AKTIERNAS VARDE"
660 PRINT"VID KÖPTILLFÄLLE=";S3
670 PRINT"NUVARANDE VARDE=";S4
680 PRINT"ÄNDRING I KRONOR=";S6
686 PRINT"FRÅN ";P(I,1,4);" TILL ";A(0,0)
690 PRINT"GRÄNTA PÅ INV KAP=";INT(S5*1000/S3+0.5)/10;" %"
692 PRINT"KAPITAL EFTER ETT ÅR":PRINT"MED SAMMA UTVECKLING";INT(S5+S3);" KR"
693 PRINT"ÖNSKAS HARD COPY J/N?"
695 GOSUB4990
697 IFV$="J"THENGOSUB1600
715 S1=0:S2=0:S3=0:S4=0:S5=0:S6=0
720 GOT0200
750 REM*** AVLAGSNA PORTF ***
760 PRINT"ÄRANGE ÄGARNAVN";:INPUTP$
765 FORI=1TOPN
770 IFP$=P$(I)THEN785
775 NEXTI
780 GOT06996
785 FORJ=1TOPN-1

```



```

790 P$(J)=P$(J+1)
795 AV(J)=AV(J+1)
800 FORK=1TOAV(J)
805 P(J,K,1)=P(J+1,K,1)
810 P(J,K,2)=P(J+1,K,2)
815 P(J,K,3)=P(J+1,K,3)
820 P(J,K,4)=P(J+1,K,4)
825 NEXTK:NEXTJ
830 PN=PN-1:GOTO1090
850 REM*** TIDSBERÄKNING ***
852 T1=VAL(LEFT$(T1$,3))
853 T2=VAL(MID$(T1$,4,2))
854 T3=VAL(MID$(T1$,6,2))
855 T4=VAL(LEFT$(T2$,3))
856 T5=VAL(MID$(T2$,4,2))
857 T6=VAL(MID$(T2$,6,2))
860 D=(T4-T1)*360
862 IFT3>30THENT3=30:IFT6>30THENT6=30
863 T7=30-T3-1:IFT7<0THENT7=0
864 D=D+(30-T3)
865 T7=T5-T2
866 IFT7=0THEND=T6-T3:GOTO870
867 D=D+30*T7
868 D=D-(30-T6)
870 PF(K2)=360/D
875 RETURN
1000 IFA(5,0)<>0THEN:GOSUB1200
1005 PRINT"030MSORTERING PAGAR"
1009 FORJ=5TO0STEP-1
1010 FORI=0TON
1020 A((J+1),I)=A(J,I)
1030 NEXTI
1040 NEXTJ
1055 PRINT"000"
1056 INPUT"ANGE BÖRSDAG";A(0,0)
1060 FORI=1TON
1065 PRINT"SENAST=";A(1,I)
1070 PRINTN$(I)TAB(18)"=";:INPUTA(0,I)
1071 PRINT
1075 IFA(0,I)>A(7,I)THENA(7,I)=A(0,I)
1080 NEXTI
1090 CLOSE2:CLOSE1
1095 GOSUB1300
1098 OPEN1,8,15,"I":OPEN2,8,2,"00:NOTERING,S,W"
1100 J=0
1109 FORI=0TON
1110 PRINT#2,A(J,I)
1111 NEXTI
1115 J=J+1
1117 IFJ>7THEN1122
1120 GOTO1109
1122 PRINT#2,TD(0)
1123 IFTD(0)=0THEN1135
1124 FORI=1TOTD(0)

```



```

1125 PRINT#2,TD(I)
1127 NEXT I
1135 IF PN=0 THEN 1170
1136 FOR I=1 TO PN
1137 PRINT#2,P$(I)
1140 PRINT#2,AV(I)
1145 FOR J=1 TO AV(I)
1150 FOR K=1 TO 4
1155 PRINT#2,P(I,J,K)
1160 NEXT K:NEXT J:NEXT I
1170 PRINT#2,"*"
1180 CLOSE2:CLOSE1:GOTO20
1200 OPEN1,8,15,"I":OPEN2,8,2,STR$(A(5,0))+",S,W"
1205 TD(0)=TD(0)+1
1206 TD(TD(0))=A(5,0)
1207 PRINT"003 FILEN";A(5,0);" SPARAS PÅ DISK"
1210 FOR I=0 TO N
1220 PRINT#2,A(5,I)
1230 NEXT I
1240 CLOSE2:CLOSE1:RETURN
1300 PRINT:PRINT"003 AR DET OK ATT SPARA NU J/N ";
1310 GOSUB4990:IF V$("<"J") THEN 20
1320 PRINT" FILEN SPARAS"
1330 RETURN
1400 REM*** REGISTER PORTFÖLJER ***
1410 PRINT"000 REGISTER"
1415 PRINT"003 NAMN ANT VÄRDEPAPPER"
1420 FOR I=1 TO PN
1430 PRINT"0";P$(I)TAB(20)AV(I)
1440 NEXT I
1445 PRINT"000 TRYCK SPACE FÖR FORTS."
1450 GOSUB4990
1460 GOTO200
1600 REM*** HARD COPY AKTIEPORTFÖLJ ***
1605 OPEN1,4
1610 PRINT#1,CHR$(10)CHR$(14)"AKTIEPORTFÖLJ"CHR$(15)
1615 PRINT#1,"DATUM ";A(0,0)
1620 PRINT#1,"TILLHÖRANDE ";P$(I)CHR$(10)
1625 PRINT#1,"AKTIEBOLAG KÖPKURS DAT NUV.KURS ANT ♦KR ♦%"
1630 GOSUB1700
1633 FOR J=1 TO AV(I)
1635 PRINT#1,N$(P(I,J,1))CHR$(16)"15"P(I,J,2)CHR$(16)"21"P(I,J,4)CHR$(16)"28";
1636 OK=A(0,P(I,J,1))-P(I,J,2)
1637 PRINT#1,A(0,P(I,J,1))CHR$(16)"38"P(I,J,3)CHR$(16)"47"OK;
1638 PRINT#1,CHR$(16)"54"INT(OK*1000*PF(J)/P(I,J,2)+.5)/10
1640 NEXT J
1650 GOSUB1700:PRINT#1,CHR$(10)
1655 PRINT#1,"AKTIERNAS VÄRDE "A(0,0)CHR$(16)"29"S4
1660 PRINT#1,"VID KÖPTILLFÄLLET"CHR$(16)"29"S3
1665 PRINT#1,"FÖRÄNDRING I KR"CHR$(16)"29"S6
1670 PRINT#1,"RÄNTA PÅ INVESTERAT KAPITAL"CHR$(16)"29"INT(S5*1000/S3+.5)/10" %"
1675 PRINT#1,"KAPITAL EFTER ETT ÅR"
1676 PRINT#1,"MED SAMMA UTVECKLING"CHR$(16)"29"INT(S5+S3)" KR"
1677 PRINT#1,CHR$(10)

```



```

1679 CLOSE1
1680 RETURN
1700 FORK2=1TO57
1710 PRINT#1,"-";
1715 NEXTK2:PRINT#1,
1720 RETURN
2000 REM**LÄSNING AV FIL**
2005 OPEN1,8,15,"I":OPEN2,8,2,"NOTERING,S,R"
2010 FORJ=0TO7
2020 FORI=0TON
2030 INPUT#2,A(J,I)
2040 NEXTI
2050 NEXTJ
2060 INPUT#2,TD(0)
2061 IFTD(0)=0THEN2099
2065 FORI=1TOTD(0)
2066 INPUT#2,TD(I)
2070 NEXTI
2099 PN=0
2100 PN=PN+1
2110 INPUT#2,P$(PN)
2115 IFP$(PN)="*"THEN:PN=PN-1:CLOSE2:CLOSE1:RETURN
2116 IFP$(PN)="0 "THEN:PN=0:CLOSE2:CLOSE1:RETURN
2120 INPUT#2,AV(PN)
2125 FORJ=1TOAV(PN)
2130 FORK=1TO4
2135 INPUT#2,P(PN,J,K)
2140 NEXTK:NEXTJ
2150 GOTO2100
2200 REM*** KÖPFÖRSLAG ***
2210 GOSUB4000
2215 PRINT"003VAR GOD DRÖJ"
2220 FORI=1TON
2230 IFA(8,I)<0THEN2250
2240 A(10,I)=INT((A(7,I)-A(K3,I))*1000/A(K3,I))/10
2250 NEXTI
2255 PRINT"00FÖRETAG      KURS  TOP  %UPP  %UTRYMME"
2260 FORI=1TON-1
2265 IFA(10,I)=0THEN2360
2270 FORJ=I+1TON
2275 IFA(10,J)=0THEN2340
2280 IFA(10,I)>A(10,J)THEN2340
2290 X=A(10,I):A(10,I)=A(10,J):A(10,J)=X
2300 X=A(7,I):A(7,I)=A(7,J):A(7,J)=X
2310 X=A(8,I):A(8,I)=A(8,J):A(8,J)=X
2320 X=A(K3,I):A(K3,I)=A(K3,J):A(K3,J)=X
2330 X$=N$(I):N$(I)=N$(J):N$(J)=X$
2340 NEXTJ
2350 PRINTLEFT$(N$(I),14)TAB(15)STR$(A(K3,I))TAB(20)STR$(A(7,I))TAB(25);
2351 PRINTSTR$(INT(10*A(8,I)/PF(1))/10)TAB(32)STR$(A(10,I))
2360 NEXTI
2370 PRINT"003ÖNSKAS HARD COPY  J/N "
2380 GOSUB4990
2390 IFV$<>"J"THEN:PRINT"003NY INLÄSNING":RESTORE:GOSUB2000:N=0:GOTO10

```



```

2400 OPEN1,4
2410 PRINT#1,CHR$(10)CHR$(14)"UTRYMME I % TILL HÖGSTA KURS":PRINT#1,
2411 PRINT#1,"LISTA ÖVER AKTIER SOM GATT UPP"
2412 PRINT#1,"FRAN "A(K4,0)" TILL ";A(K3,0)CHR$(10)CHR$(15)
2419 PRINT#1,"          NUV. HÖGSTA SENASTE % TILL"
2420 PRINT#1,"FÖRETAG      KURS KURS      %UPPGANG";
2425 PRINT#1,"      HÖGSTA KURS"
2426 PRINT#1,"
2430 FORI=1TON
2435 IFA(10,I)=0THEN2460
2440 PRINT#1,N$(I)CHR$(16)"16"A(K3,I)CHR$(16)"22"A(7,I);
2450 PRINT#1,CHR$(16)"29"INT(10*A(8,I)/PF(1))/10CHR$(16)"40"A(10,I)
2460 NEXTI
2470 CLOSE1:V$="N":GOTO2390
2500 REM*** INLÄSN. ÄLDRE BÖRSDATUM ***
2505 PRINT"000INLÄSNING AV ÄLDRE BÖRSDATUM"
2510 FORI=1TOTD(0)
2520 PRINTI"="TD(I)
2530 NEXTI
2540 PRINT"00RANGE MED 1 -"TD(0)" ÖNSKAT DATUM"
2541 PRINT"00A=AVLLÄGSNA DATUM"
2542 PRINT"00H=HUVUDMENY"
2543 PRINT"00RANGE ALT":GOSUB4990
2545 X=VAL(V$)
2550 IFASC(V$)<=57ANDASC(V$)>=48THEN2560
2551 IFV$="A"THEN2600
2555 GOTO20
2560 OPEN1,8,15,"I":OPEN2,8,2,STR$(TD(X))+",S,R"
2565 PRINT"000INLÄSNING AV FILEN";TD(X)
2570 FORI=0TON
2580 INPUT#2,A(6,I)
2590 NEXTI
2599 CLOSE2:CLOSE1:GOTO20
2600 PRINT"00RANGE DATUM SOM SKA BORT MED 1-"TD(0)
2610 GOSUB4990:X=VAL(V$)
2615 TD(0)=TD(0)-1
2620 FORI=XTOTD(0)
2630 TD(I)=TD(I+1)
2640 NEXTI
2650 GOTO2500
3000 REM***UPPDATERING***
3010 PRINT"0000UPPDATERING"
3051 GOSUB6990
3055 PRINT"00RANGE RAD 0-7 ";
3056 GOSUB4990:PRINTV$
3057 V=VAL(V$)
3060 PRINT"00RANGE KÖPKURS ";N$(I);A(V,I):INPUTA(V,I)
3070 PRINT"00KLART=F1 NÄSTA=SPACE"
3080 GOSUB4990
3090 IFASC(V$)=133THEN1090
3100 I=I+1:GOTO3060
3200 REM***HARD COPY RANGORDNAD LISTA***
3201 OPEN1,4:PRINT#1,CHR$(10)CHR$(10)
3205 PRINT#1,CHR$(14)"AKTIEUTVECKLING ";A(K4,0)"-"A(K3,0)CHR$(15)CHR$(10)

```



```

3210 PRINT#1,"HÖJDA KURSER"CHR$(16)"16"U3
3211 PRINT#1,"OFÖRÄNDRADE"CHR$(16)"16"U2
3212 PRINT#1,"SÄNKTA KURSER"CHR$(16)"16"U1
3220 PRINT#1,CHR$(10)"FÖRETAG          AKT.KURS    +/- KR      +/- %      "
3225 FORI=1TON
3230 PRINT#1,N$(I)CHR$(16)"20"A(K3,I)CHR$(16)"32"A(9,I)CHR$(16)"43"A(8,I)
3235 NEXTI
3240 CLOSE1
3250 RETURN
4000 REM*****KURSUTVECKLING****
4001 POKE53281,1
4005 U1=0:U2=0:U3=0
4010 PRINT"000":PRINTTAB(4)"KURSUTVECKLING":PRINT
4020 FORK=6TO0STEP-1
4030 PRINT6-K" "A(K,0)
4035 NEXTK
4040 PRINTTAB(4)"00RANGE MELLAN VILKA DATUM MED 0-6":PRINT
4050 GOSUB4990
4058 K4=6-VAL(V$)
4059 T1$=STR$(A(K4,0))
4060 PRINTT1$+"-";
4061 GOSUB4990:K3=6-VAL(V$):IFK3>K4THENPRINT"00GAR EJ":FORK=1TO3000:NEXT:GOTO200
4062 T2$=STR$(A(K3,0))
4063 PRINTT2$
4064 K2=1:GOSUB850
4070 FORI=1TON
4071 IFA(K3,I)=0ORA(K4,I)=0THEN4090
4080 A(9,I)=A(K3,I)-A(K4,I)
4081 IFA(9,I)<0THENU1=U1+1
4082 IFA(9,I)=0THENU2=U2+1
4083 IFA(9,I)>0THENU3=U3+1
4088 A(8,I)=INT(A(9,I)*1000*PF(1)/A(K4,I))/10
4089 PRINTN$(I)TAB(20)A(9,I)TAB(25)A(8,I)
4090 NEXTI
4100 PRINT"00UPPGANG ANTAL =";U3
4110 PRINT"00FÖRÄNDRAT ANT=";U2
4120 PRINT"00NEDGANG ANTAL =";U1
4130 RETURN
4800 GOSUB4000
4804 PRINT"00KURSUPPGANG RANGORDNAT":PRINT
4805 FORI=1TON-1
4810 FORJ=I+1TON
4820 IFA(8,I)>A(8,J)THEN4850
4830 X=A(9,I):A(9,I)=A(9,J):A(9,J)=X
4832 X=A(8,I):A(8,I)=A(8,J):A(8,J)=X
4834 X=A(K3,I):A(K3,I)=A(K3,J):A(K3,J)=X
4840 X$=N$(I):N$(I)=N$(J):N$(J)=X$
4850 NEXTJ
4855 PRINTN$(I)TAB(20)A(K3,I)TAB(25)A(9,I)TAB(31)A(8,I):NEXTI
4900 PRINT"003ÖNSKAS HARD-COPY J/N"
4915 GOSUB4990
4916 PRINTV$
4920 IFV$="J"THENGOSUB3200:V$="N"
4930 GOTO2390

```



```

4990 GETV$:IFV$="" THEN 4990
4991 RETURN
5000 DATA "DATUM"
5005 DATA "AGA A", "AGA AFR", "AGA BFR", "ALFA-LAVAL A", "ALFA-LAVAL AFR"
5010 DATA "ALFA-LAVAL BFR", "ASEA A", "ASEA AFR", "ASEA BFR", "ASTRA", "ASTRA FR"
5020 DATA "BOLIDEN A", "BOLIDEN AFR", "BOLIDEN BFR", "CEMENTGJ B", "CEMENTGJ BFR"
5030 DATA "ELECTROLUX AFR", "ELECTROLUX BFR", "ERICSSON A", "ERICSSON AFR"
5040 DATA "ERICSSON BFR", "MODEO A", "MODEO A1", "MODEO BFR", "MUNKSJÖ A"
5050 DATA "MUNKSJÖ AFR", "MUNKSJÖ B", "MUNKSJÖ BFR", "PHARMACIA A"
5060 DATA "PHARMACIA AFR", "PHARMACIA B", "PHARMACIA BFR"
5070 DATA "SCA A", "SCA B", "SCA BFR", "SKF A", "SKF AFR", "SKF B", "SKF BFR", "SKF C"
5080 DATA "SKF CFR", "SAB-SCANIA A", "SAB-SCANIA AFR", "SW.MATCH A"
5090 DATA "SW.MATCH AFR", "SW.MATCH BFR", "VOLVO A", "VOLVO AFR", "VOLVO B"
5100 DATA "VOLVO BFR", "ABV", "ABV FR", "AHLSELL A", "AHLSELL AFR", "ALCRO"
5110 DATA "ANDERSON B", "ATLAS COPCO", "BACHO", "BECKER", "BILLERUD", "BILSP B"
5120 DATA "BOFORS", "BOFORS FR", "BROSTRÖMS", "DN A", "EDSTRAND B", "EDSTRAND BFR"
5130 DATA "ESAB", "ESAB FR", "ESSELTE", "ESSELTE FR", "EUROC", "FABEGE", "FLÄKT"
5140 DATA "GAMBRO B", "GAMBRO BFR", "GARPHYTTAN", "GEVEKO B", "GRAFOPRINT A"
5150 DATA "GULDFYND B", "GULLSPANG B", "GUNNEBO", "H & M B", "HEXAGON", "HOLMEN A"
5151 DATA "HOLMEN B", "HUVUDST A", "HUVUDST BFR"
5160 DATA "HÖGANÄS", "IGGESUND", "INCENTIVE", "INDEPENDENT", "INFINA"
5170 DATA "IRO", "JM B", "KEMANOBEL A", "KEMANOBEL BFR", "KILABERG B", "KORSNÄS-MARMA"
5171 DATA "LKB B", "LKB BFR", "LJUNGAHLS B", "LUNDBERGS B"
5180 DATA "MARABOU A", "MARABOU B", "MONARK A"
5190 DATA "MONARK B", "NPL B", "NYMÖLLA", "PAPYRUS", "PERSTORP B", "PERSTORP BFR"
5200 DATA "PHAROS", "PLM", "PROSPECTOR", "REINHOLD", "STC A", "STC AFR", "SABA A"
5210 DATA "SABA B", "SANDVIK A", "SANDVIK BFR", "SCANSPED B", "SIAB", "SKANE-GRIPEN"
5211 DATA "SONESSON", "SONESSON FR", "STH BADHUS A", "STH BADHUS B"
5220 DATA "ST KOPPARBERG", "ST KOPPARBERG FR", "SVEA"
5230 DATA "SAA A", "SAA B", "TRANSATLANTIC", "TRELLEBORG B", "UDDEHOLM", "ÅKERMANS"
5240 DATA "ALMEDAHL", "ASKEN", "B&B INVEST B", "BEIJER A", "BEIJER AFR"
5250 DATA "BORÅS INVEST", "CARDO", "CARDO FR", "CARNEIGE", "CUSTOS A", "CUSTOS BFR"
5260 DATA "EKEN", "EXPORT-INVEST", "FÖRETAGSFINANS", "HEVEA", "INDUSTRIVÄRLDEN"
5270 DATA "INVESTOR", "INVESTOR FR", "OPUS", "PROMOTION B", "PROTORP", "PROVIDENTIA"
5280 DATA "RANG PREF", "RANG STAM", "RATOS", "SÄVFEAN B", "ÖRESUND"
5290 DATA "GÖTABANKEN", "S-E BANKEN A", "S-E BANKEN PREMIE", "SKARABORGSB"
5300 DATA "SKÅNSKA BANKEN", "SUNDSVALLSB", "SHB", "SHB INDEX", "UPPLANDSBANKEN"
5310 DATA "VERMLANDSB", "ÖSTGÖTABANKEN", "ATLANTICA", "SKANDIA", "SV KREDIT"
5320 DATA "KONE BFR", "NOKIA PREF", "NORSK HYDRO", "WÄRTSILÄ", "BARKMAN"
5322 DATA "BERGM & BEV B", "KANTHAL A", "KANTHAL B", "CITADELLET"
5324 DATA "DÄCKE INVEST B", "ELDON B", "FÄGERHULT B", "FÄLUHUS B", "FORSHEDA B"
5326 DATA "GÖTLAND REDERI", "HEMGLASS", "HOLMIA", "J & W", "NEA", "PHILIPSON"
5328 DATA "REGNBAGEN A", "SANDS & ST B", "SCAPA B", "SKOOGS B", "SKRINET A"
5330 DATA "SKRINET B", "SYDKRAFT A", "SYDKRAFT C", "TÖRNET B", "UPPSALA-EKEBY"
5340 DATA "ARITMOS", "GÖRTHON INVEST", "KUBEN", "SALENINVEST B", "SILA", "WIGRAL B"
5350 DATA "JÄMTL FOLKB", "NORSK DATA"
5440 DATA "ARANÄS", "ARTIN-KORES", "CITARENT", "COMCEPT", "DATA LOGIC", "ENATOR"
5450 DATA "ENQVIST", "ENSTRÖM", "E-GRUPPEN", "FINNVEDEN", "FJÄLLRÄVEN", "GENERATOR"
5451 DATA "HAKI"
5460 DATA "HASSELFORS", "KABE", "KULLENBERGS", "LJUSNE KÄTTING", "LODET", "NEDERMAN"
5470 DATA "NESSIMS", "NILS WEIBULL", "OEM", "PLATZER", "ROSLAGSENERGI", "ROUND OFFICE"
5471 DATA "SJÖLANDER"
5480 DATA "SPENDRUP", "SPÖRRONG", "SVEDBERGS", "SV TELEINDUSTRI", "SWEPART"
5490 DATA "THOMÉE-HÖRLE", "TURN-KEY", "VIAK", "3 K", "ARGENTUS", "BGB", "CONSAFE"
5500 DATA "DIAB", "FORSINVEST", "GAB", "KABINETTET", "KYLMA"

```



```

5501 DATA"LANDERIET","PARCON"
5510 DATA"PARLAMENTET","PROGRAMATOR B","PROGRAMATOR BFR","PROVENTUS","ARGONAUT"
5520 DATA"BALKEN INVEST","FAGERSTA A","FAGERSTA B","KINNEVIK","NCB","NK"
5530 DATA"SCHATULLET","SEKRETAREN","STC VENTURE","TRESOR A","TRESOR B"
6000 DATA"*"
6990 PRINT"ÖÖÖÖÖ ÖÖÖÖÖ AKTIEBOLAG";:INPUTV$
6992 FORI=0TON
6993 IFV$=N$(I)THENRETURN
6994 NEXTI
6996 PRINT"ÖÖÖÖÖ ÖÖÖÖÖ I REGISTRET":FORX=1TO1500:NEXT:GOTO20
7000 REM***HISTOGRAM*****
7010 GOSUB6990
7015 HV=0
7020 FORJ=0TO6
7029 REM***HÖGSTA VÄRDE***
7030 IFA(J,I)>HVTHENHV=A(J,I)
7040 NEXTJ
7049 REM***KLASSER I % ***
7050 FORJ=0TO6
7060 K(6-J)=INT(A(J,I)*100/HV)
7070 NEXTJ
7074 HK=0
7075 FORJ=0TO6
7080 IFK(J)>HKTHENHK=K(J)
7085 NEXTJ
7090 FORK=HKTO60STEP-2
7100 IFK/5=INT(K/5)THENPRINTINT(K*HV/100);TAB(6)CHR$(186);:GOTO7120
7110 PRINTTAB(6)CHR$(167);
7120 FORJ=0TO6
7130 IFK(J)>KTHENPRINTTAB(J*3+8)CHR$(18)" ";
7140 NEXTJ
7150 PRINT:NEXTK
7160 PRINT"ÖÖÖÖÖ ÖÖÖÖÖ ÖNSKAS HARD-COPY J/N ? ";
7170 GOSUB4990
7180 IFV$="J"THEN7200
7190 PRINT"Ö":GOTO7000
7200 REM*** HISTOGRAM HARD-COPY ***
7210 OPEN1,4
7215 PRINT#1,CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)
7220 PRINT#1,CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)CHR$(14)"HISTOGRAM"CHR$(15)CHR$(10)
7230 FORK=HKTO60STEP-2
7240 IFK/5=INT(K/5)THENPRINT#1,INT(K*HV/100)CHR$(16)"05"CHR$(186);:GOTO7260
7250 PRINT#1,CHR$(16)"05"CHR$(167);
7260 FORJ=0TO6
7270 Y$=STR$(J*4+6):IFLEN(Y$)=2THENY$="0"+Y$
7280 Y1=VAL(MID$(Y$,2,1)):Y2=VAL(MID$(Y$,3,1))
7290 IFK(J)>KTHENPRINT#1,CHR$(16)CHR$(Y1)CHR$(Y2)CHR$(18)" ";
7300 NEXTJ:PRINT#1,:NEXTK
7301 PRINT#1,"
7302 FORJ=6TO0STEP-1
7304 IFA(J,0)<>0THEN7310
7306 NEXTJ
7310 PRINT#1,CHR$(14)N$(I)" "A(J,0)"-A(0,0)
7315 PRINT#1,CHR$(10)CHR$(10)
7320 CLOSE1:PRINT"Ö":GOTO7000
READY.

```


Senaste börs- dagarna

DATUM	840316	840313	840309	840305	840228	840221	840215	0
AGA A	370	374	370	375	387	395	395	412
AGA AFR	370	365	365	370	365	365	390	400
AGA BFR	300	292	290	300	295	300	300	315
ALFA-LAVAL A	365	360	365	370	365	365	380	400
ALFA-LAVAL AFR	300	292	290	300	295	300	300	315
ALFA-LAVAL BFR	285	275	277	287	280	293	288	305
ASEA A	303	294	300	303	305	334	300	318
ASEA AFR	380	375	370	381	371	415	420	355
ASEA BFR	387	382	375	420	390	420	430	380
ASTRA	405	400	550	570	422	428	430	482
ASTRA FR	555	555	555	418	555	405	580	592
BOLIDEN A	417	413	411	412	401	412	417	581
BOLIDEN AFR	410	405	400	415	395	405	420	475
BOLIDEN BFR	420	420	420	412	400	400	410	425
CEMENTGJ B	524	526	525	505	509	528	505	465
CEMENTGJ BFR	315	310	310	310	310	310	310	376
ELECTROLUX AFR	276	269	266	278	268	274	279	380
ELECTROLUX BFR	390	390	390	390	395	395	400	294
ERICSSON A	366	346	352	368	395	395	375	460
ERICSSON AFR	410	445	450	415	445	450	450	483
ERICSSON BFR	430	405	420	430	410	415	420	460
MODE A	37.5	38.5	40	42.5	42.5	42.5	42.5	470
MODE AFR	37	37	38	41	38	42	42	60
MODE BFR	37	37	38	41	37	41	41	51
MUNKSJÖ A	40	40	40	42	41	37	43	46
MUNKSJÖ AFR	265	260	260	285	250	260	280	300
MUNKSJÖ B	310	295	231	330	232	246	330	300
MUNKSJÖ BFR	239	278	170	244	287	298	248	300
PHARMACIA A	170	157	162	178	182	200	305	480
PHARMACIA AFR	168	158	161	175	172	186	191	210
PHARMACIA B	195	190	190	195	188	195	191	198
PHARMACIA BFR	205	205	205	205	195	200	210	200
SCA A	194	186	183	185	182	191	210	215
SCA B	204	200	200	195	188	196	200	212
SCA BFR	205	360	365	205	200	206	215	225
SKFA	375	500	500	366	367	376	364	360
SKF AFR	520	325	325	325	320	320	320	340
SKF B	325	325	325	325	320	320	320	340
SKF BFR	270	270	270	270	270	270	270	305
SKF C	530	520	519	520	520	520	520	540
SKF CFR	446	429	421	426	420	420	420	430
SAAB-SCANIA A	465	445	440	456	450	450	450	464
SAAB-SCANIA AFR	317	317	317	317	317	317	317	317
SW.MATCH A								
SW.MATCH AFR								
SW.MATCH BFR								
VOLVO A								
VOLVO AFR								
VOLVO B								
VOLVO BFR								

AKTIEUTVECKLING

840309 - 840316

HÖJDA KURSER 140
OF GRANDRADE 48
SANKTA KURSER 90

FORETAG	AKT.KURS	+/- KR	+/- %
PHARMACIA BFR	312	32	587.7
BACHO	205	18	495
TURN-KEY	109	9	462.8
IRQ	260	20	428.5
ASKEH	1125	85	420.3
SKODGS B	415	30	400.7
PAPYRUS	291	21	400
TRELLEBORG B	280	20	395.6
RATOS	203	13	351.8
ESSELTE	350	20	311.6
DATA LOGIC	106	6	308.5
VOLVO B	446	25	305.3
VOLVO BFR	465	25	292.2
NESSIMS	58	3	280.5
KUBEN	155	8	279.8
BORAS INVEST	220	11	270.6
STH BADHUS A	80	4	270.6
STC A	60.5	3	268.3
SKARABORGSB	310	15	261.5
ESAB	313	15	258.8
ESAB FR	315	15	257.1
SOMESSON	524	24	246.8
NYMÖLLA	460	20	233.7
EDSTRAND BFR	575	25	233.7
EDSTRAND B	575	25	233.7
ESSELTE FR	350	15	230.2
SCA BFR	168	7	223.6
SKF BFR	194	8	221.1
JAMTL FOLKB	250	10	214.2
INVESTOR FR	255	10	209.9
INVESTOR	255	10	209.9
OPUS	260	10	205.7
SAB-SCANIA AFR	320	14	204.5
ERICSSON BFR	366	15	203
PROSPECTOR	395	7	201.6
SCAPA B	530	5	196.7
SKF B	190	10	194.6
GULLSPANG B	187	10	194
PHAROS	275	5	193.3
ELECTROLUX BFR	276	6	190.4
AHLSELL AFR	140	11	190.4
SCA B	168	5	186
EUROC	315	10	184.9
ARITHOS	144	10	183.6
MONARK B	290	8	182.8
MONARK A	290	4	180.4
INDEPENDENT	233	15	179.4
AHLSELL A	118	8	178.1
WARTSILA	445	10	177.3
PHARMACIA B	209	12	175.5
ALFA-LAVAL A	300	12	164.5
ASEA A	303	10	164.5
PHARMACIA AFR	310	5	152
TRESOR A	258		
ODDENDOLM	387		
ASEA BFR	387		
SKRINET A	325		
FUND OF	60		
NSPF			

25

AKTIEPORTFÖLJ

DATUM 840313
TILLHÖRANDE LOL

AKTIEBOLAG	KÖPKURS	DAT	NUV.KURS	ANT	♦KR	♦%
ASEA A	303	840306	294	30	-9	-152.8
NORSK DATA	330	840306	325	30	+5	-77.9
FABEGE	35	840306	34	30	-1	-146.9
SKRINET B	176	840306	179	30	3	87.7
SAR B	235	840306	250	30	15	328.3

AKTIERNAS VARDE 840313 32460
VID KÖPTILLFÄLLET 32370
FÖRÄNDRING I KR 90
RÄNTA PÅ INVESTERAT KAPITAL 14.3 %
KAPITAL EFTER ETT ÅR
MED SAMMA UTVECKLING 36998 KR

AKTIEPORTFÖLJ

DATUM 840316
TILLHÖRANDE MH

AKTIEBOLAG	KÖPKURS	DAT	NUV.KURS	ANT	♦KR	♦%
OPUS	260	840306	260	10	0	0
SYDKRAFT A	505	840306	510	10	5	35.6
SONESSON	519	840306	524	10	5	34.7
HOLMEN B	340	840306	332	10	-8	-84.7
SALENINVEST B	149	840306	155	10	6	145
VOLVO B	426	840306	446	10	20	169
KULLENBERGS	30	840306	30.5	10	.5	60

AKTIERNAS VARDE 840316 22575
VID KÖPTILLFÄLLET 22290
FÖRÄNDRING I KR 285
RÄNTA PÅ INVESTERAT KAPITAL 46 %
KAPITAL EFTER ETT ÅR
MED SAMMA UTVECKLING 32550 KR

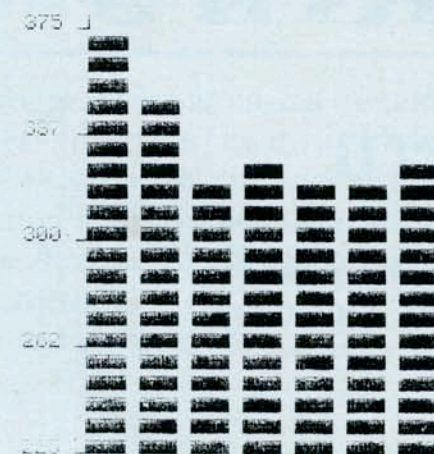
AKTIEPORTFÖLJ

DATUM 840316
TILLHÖRANDE LOL

AKTIEBOLAG	KÖPKURS	DAT	NUV.KURS	ANT	♦KR	♦%
ASEA A	303	840306	303	30	0	0
NORSK DATA	330	840306	330	30	0	0
FABEGE	35	840306	34	30	-1	-102.9
SKRINET B	176	840306	182	30	6	122.7
SAR B	235	840306	245	30	10	153.2

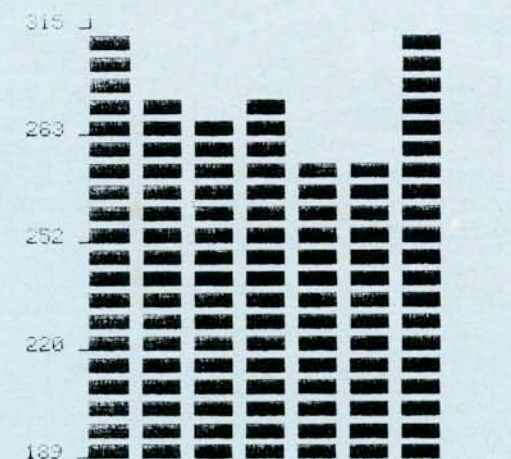
AKTIERNAS VARDE 840316 32820
VID KÖPTILLFÄLLET 32370
FÖRÄNDRING I KR 450
RÄNTA PÅ INVESTERAT KAPITAL 50 %
KAPITAL EFTER ETT ÅR
MED SAMMA UTVECKLING 48570 KR

HISTOGRAM

NORSK DATA 840131 - 840316

HISTOGRAM

LÄSARTIPS

Utnyttja synthezisern

Vi på redaktionen fick ett brev av Niklas Lundin i vilket han har bifogat ett program som använder synthezisern. Ljuv musik uppstod.

```
10 S2=36875
20 V=36878
50 ?"VÄNTA 5 SEKUNDER"
60 FOR I=0 TO 5000:NEXT
70 FOR I=1 TO 25
80 ?"EUROVISINSMELODIN"
90 NEXT I
100 REM SPELA EUROVISIONSMELODIN
110 POKE V,15
120 READ P
130 IF P=-1 THEN 200
140 READ D
150 POKE S2,P
160 FOR N=1 TO D:NEXT N
170 POKE S2,0
180 FOR N=1 TO 20:NEXT N
190 GOTO 120
200 REM OM TON+1 STANNA
210 POKE S1,0
220 END
400 DATA 175,200,195,200,195,100,201,100
410 DATA 207,200,195,200,215,300,207,300
420 DATA 207,200,209,100,215,200,209,100
430 DATA 207,100,209,100,215,200,201,100
440 DATA 195,100,201,100,207,100,201,200
450 DATA 175,200,195,200,195,100,201,100
460 DATA 207,200,209,200,215,300,207,300
470 DATA 207,200,209,200,215,200,207,200
480 DATA 209,200,201,400,195,300,195,600
490 DATA -1
```



```

200 PRINTSPC(2);
210 FORR=1TO6:PRINT"■"CHR$(176);
220 FORT=1TO4:PRINT"■"CHR$(178)::NEXTT
230 PRINT"■"CHR$(174)::NEXTR
240 PRINTSPC(4);
250 FORT=1TO36:PRINT"■"CHR$(125)::NEXTT
260 PRINTSPC(4);
270 FORT=1TO6:PRINT"■"CHR$(171);
280 FORR=1TO4:PRINT"■"CHR$(123)::NEXTR
290 PRINT"■"CHR$(179)::NEXTT
300 W=W+1:E=E+1:IFE<4THEN240
310 E=0:IFW=8THEN325
320 PRINT"XXXXXXXX":GOTO200
325 W=0
330 PRINT"3":PRINTTAB(40)"31":PRINT
340 PRINT"32":PRINT:PRINT"3"
350 PRINT"XXXXXXXXXXXX":PRINT"31":PRINT
360 PRINT"32":PRINT:PRINT"33"
370 PRINT"3":PRINT"XXXXXXXXXXXX":FORT=0TO5:PRINT"    3↑":NEXT
390 RETURN
400 PRINTTAB(5)"31 = C-DUR":PRINT
405 PRINTTAB(5)"32 = D-DUR":PRINT
410 PRINTTAB(5)"33 = E-DUR":PRINT
415 PRINTTAB(5)"34 = F-DUR":PRINT
420 PRINTTAB(5)"35 = G-DUR":PRINT
425 PRINTTAB(5)"36 = A-DUR":PRINT
430 PRINTTAB(5)"37 = H-DUR":PRINT
435 PRINTTAB(5)"38 = BB-DUR":PRINT
440 PRINTTAB(5)"39 = EB-DUR":PRINT
445 PRINTTAB(4)"310 = AB-DUR":PRINT
450 PRINTTAB(4)"311 = DB/C#-DUR"
455 PRINT"3":PRINT:PRINTTAB(20)"31 VILKEN DUR GAR"
460 PRINT:PRINTTAB(20)"3MELODIN SOM SKA":PRINT
465 PRINTTAB(20)"3TRANSPONERAS? TRYCK":PRINT
467 PRINTTAB(20)"3RETURN EFTER VAL.":PRINT
470 INPUT"          3ANGE 3SIFRA";X:PRINT
475 PRINT:PRINT:PRINTTAB(20)"3VILKEN DUR ONSKAS?":PRINT
477 PRINTTAB(20)"3TRYCK 3RETURN EFTER":PRINT
478 PRINTTAB(20)"3VAL.":PRINT
480 INPUT"          3ANGE 3SIFRA";H
490 RETURN
500 PRINT"3-----":PRINT"3 ";
510 A=A+1:IFA<48THEN500
515 PRINT:PRINT:PRINT:PRINT:PRINT
520 PRINT"3-----":PRINT"3 ";
530 B=B+1:IFB<48THEN520
600 PRINT"XXXXXXXXXX":PRINTTAB(6)"3BEHOVS INSTRUKTIONER (J / N)"
610 GETA$:IFA$="N"THENPRINT"3":RETURN
620 IFA$="J"THENPRINT"3":GOSUB640:RETURN
630 GOT0610
640 PRINTTAB(2)"3ACKORDTRANSPONERING"
642 PRINTTAB(2)"3-----":PRINT
645 PRINTTAB(6)"3DET TREDJE ACKORDET I VARJE DUR"
650 PRINTTAB(6)"3PASSAR AVEN UTAN SEPTIM(?). "
655 PRINTTAB(6)"3ACKORDEN UNDER PILARNA,"
660 PRINTTAB(6)"3TRANSPONERAS TILL ACKORDEN"
665 PRINTTAB(6)"3OVAN RESPEKTIVE PIL."
666 PRINTTAB(6)"3VILL DU SEDAN FORTSATTA ATT"
667 PRINTTAB(6)"3TRANSPONERA, TRYCK DA NED"
668 PRINTTAB(6)"3KF3 TANGENTEN.":PRINT
669 PRINTTAB(6)"3SIFFRONA I ACKORDEN BETYDER:"
670 PRINTTAB(6)"3AT = TUMME":PRINTTAB(6)"331 = PEKFINGER":PRINTTAB(6)"332 = L
ANGFINGER"
672 PRINTTAB(6)"333 = RINGFINGER":PRINTTAB(6)"334 = LILLFINGER":PRINT
674 PRINTTAB(4)"3| | | ● ● ● | | | ● ● ● | | |"
675 PRINTTAB(4)"3● ● ● | | | ● ● ● | | | ● ● ●"
685 PRINT"37TRYCK PA <S> TANGENTEN FOR ATT STARTA!"
694 GETA$:IFA$<"S"THEN694
696 PRINT"3":RETURN
700 DATA1,34,75,46,686,0,32,0,32,177
702 DATA1,34,75,124,764,0,32,0,32,178
704 DATA1,34,75,203,843,0,32,0,32,179
706 DATA1,45,198,52,692,0,32,0,32,177
708 DATA1,45,198,53,693,0,32,0,32,177
710 DATA1,45,198,131,771,0,32,0,32,178
712 DATA1,51,97,210,850,0,32,0,32,179

```


714 DATA1,51,97,59,699,0,32,0,32,177
 716 DATA1,51,97,135,775,404,3,564,3,178
 718 DATA1,38,126,214,854,410,6,570,6,179
 720 DATA1,38,126,64,704,416,7,576,7,177
 722 DATA1,38,126,143,783,422,4,582,4,178
 724 DATA1,57,172,145,785,428,1,588,1,179
 726 DATA1,57,172,70,710,434,5,594,5,177
 728 DATA1,43,52,148,788,417,55,577,55,178
 730 DATA1,43,52,149,789,423,55,583,55,179
 732 DATA1,43,52,153,793,429,13,589,13,177
 734 DATA1,0,0,154,794,435,13,595,13,178
 736 DATA2,38,126,125,765,0,32,0,32,177
 738 DATA2,38,126,127,767,0,32,0,32,178
 740 DATA2,38,126,206,846,0,32,0,32,179
 742 DATA2,51,97,208,848,0,32,0,32,178
 744 DATA2,51,97,213,853,0,32,0,32,179
 746 DATA2,51,97,129,769,0,32,0,32,177
 748 DATA2,57,172,136,776,0,32,0,32,177
 752 DATA2,57,172,138,778,404,4,564,4,178
 754 DATA2,43,52,63,703,410,7,570,7,177
 756 DATA2,43,52,141,781,416,1,576,1,178
 758 DATA2,43,52,224,864,422,5,582,5,180
 760 DATA2,64,188,151,791,428,8,588,8,177
 762 DATA2,64,188,230,870,434,6,594,6,178
 764 DATA2,64,188,309,949,417,55,577,55,179
 766 DATA2,48,127,152,792,423,55,583,55,148
 768 DATA2,48,127,155,795,429,13,589,13,177
 770 DATA2,48,127,156,796,435,35,595,35,177
 772 DATA2,0,0,157,797,436,13,596,13,177
 774 DATA3,43,52,45,685,0,32,0,32,177
 776 DATA3,43,52,123,763,0,32,0,32,178
 778 DATA3,43,52,124,764,0,32,0,32,179
 780 DATA3,57,172,130,770,0,32,0,32,177
 782 DATA3,57,172,131,771,0,32,0,32,178
 784 DATA3,57,172,132,772,0,32,0,32,179
 786 DATA3,64,188,56,696,0,32,0,32,177
 788 DATA3,64,188,135,775,404,5,564,5,178
 790 DATA3,64,188,137,777,410,1,570,1,179
 792 DATA3,48,127,139,779,416,8,576,8,180
 794 DATA3,48,127,144,784,422,6,582,6,177
 796 DATA3,48,127,223,863,428,3,588,3,178
 798 DATA3,48,127,302,942,434,7,594,7,179
 800 DATA3,36,85,69,709,417,55,577,55,177
 802 DATA3,36,85,148,788,423,35,583,35,178
 804 DATA3,36,85,150,790,424,55,584,55,179
 806 DATA3,54,111,312,952,429,35,589,35,148
 808 DATA3,54,111,315,955,430,13,590,13,177
 810 DATA3,54,111,316,956,435,35,595,35,177
 812 DATA3,0,0,317,957,436,13,596,13,177
 814 DATA4,45,198,46,686,0,32,0,32,177
 816 DATA4,45,198,47,687,0,32,0,32,177
 818 DATA4,45,198,125,765,0,32,0,32,178
 820 DATA4,45,198,204,844,0,32,0,32,179
 822 DATA4,61,126,53,693,0,32,0,32,177
 824 DATA4,61,126,210,850,0,32,0,32,178
 826 DATA4,61,126,211,851,0,32,0,32,179
 828 DATA4,34,75,212,852,0,32,0,32,180
 830 DATA4,34,75,58,698,0,32,0,32,177
 832 DATA4,34,75,136,776,0,32,0,32,178
 834 DATA4,34,75,215,855,404,6,564,6,179
 836 DATA4,51,97,217,857,410,2,570,2,180
 838 DATA4,51,97,65,705,416,3,576,3,177
 840 DATA4,51,97,141,781,422,7,582,7,178
 842 DATA4,38,126,220,860,428,4,588,4,179
 844 DATA4,38,126,71,711,434,1,594,1,177
 846 DATA4,38,126,149,789,417,55,577,55,178
 848 DATA4,57,172,230,870,423,55,583,55,179
 850 DATA4,57,172,76,716,429,13,589,13,177
 852 DATA4,57,172,154,794,435,13,595,13,178
 854 DATA4,0,0,155,795,411,2,571,2,179
 856 DATA5,51,97,123,763,0,32,0,32,177
 858 DATA5,51,97,202,842,0,32,0,32,178
 860 DATA5,51,97,207,847,0,32,0,32,179
 862 DATA5,34,75,52,692,0,32,0,32,177
 864 DATA5,34,75,130,770,0,32,0,32,178

866 DATA5,34,75,209,849,0,32,0,32,179
 868 DATA5,38,126,58,698,404,7,564,7,177
 870 DATA5,38,126,137,777,410,3,570,3,178
 872 DATA5,57,172,139,779,416,4,576,4,179
 874 DATA5,57,172,142,782,422,1,582,1,177
 876 DATA5,43,52,144,784,428,5,588,5,178
 878 DATA5,43,52,147,787,434,8,594,8,177
 880 DATA5,64,188,148,788,417,55,577,55,178
 882 DATA5,64,188,157,797,423,55,583,55,177
 884 DATA5,64,188,236,876,429,13,589,13,178
 886 DATA5,0,0,315,955,435,13,595,13,179
 888 DATA6,57,172,124,764,0,32,0,32,177
 890 DATA6,57,172,125,765,0,32,0,32,178
 892 DATA6,57,172,126,766,0,32,0,32,179
 894 DATA6,38,126,131,771,428,6,588,6,177
 896 DATA5,38,126,133,773,422,8,582,8,178
 898 DATA6,38,126,212,852,416,5,576,5,179
 900 DATA6,43,52,57,697,0,32,0,32,177
 902 DATA6,43,52,135,775,410,4,570,4,178
 904 DATA6,43,52,218,858,404,1,564,1,180
 906 DATA6,64,188,62,702,430,13,590,13,177
 908 DATA6,64,188,141,781,0,32,0,32,178
 910 DATA6,64,188,143,783,0,32,0,32,179
 912 DATA6,64,188,145,785,0,32,0,32,180
 914 DATA6,48,127,146,786,434,3,594,3,148
 916 DATA6,48,127,149,789,417,55,577,55,177
 918 DATA6,48,127,150,790,423,55,583,55,177
 920 DATA6,36,85,151,791,429,35,589,35,177
 922 DATA6,36,85,75,715,430,13,594,3,177
 924 DATA6,36,85,154,794,435,35,595,35,178
 926 DATA6,0,0,156,796,436,13,596,13,179
 928 DATA7,64,188,127,767,0,32,0,32,177
 930 DATA7,64,188,284,924,0,32,0,32,178
 932 DATA7,64,188,285,925,0,32,0,32,179
 934 DATA7,64,188,286,926,0,32,0,32,180
 936 DATA7,43,52,51,691,0,32,0,32,177
 938 DATA7,43,52,129,769,0,32,0,32,178
 940 DATA7,43,52,130,770,0,32,0,32,179
 942 DATA7,43,52,138,778,0,32,0,32,177
 944 DATA7,48,127,217,857,0,32,0,32,178
 946 DATA7,48,127,296,936,404,8,564,8,179
 948 DATA7,48,127,144,784,410,5,570,5,177
 950 DATA7,36,85,222,862,416,6,576,6,178
 952 DATA7,36,85,303,943,422,4,582,4,179
 954 DATA7,36,85,305,945,428,7,588,7,180
 956 DATA7,36,85,306,946,434,4,594,4,148
 958 DATA7,54,111,309,949,417,35,577,35,177
 960 DATA7,54,111,310,950,418,55,578,55,177
 962 DATA7,54,111,311,951,423,2,583,2,177
 964 DATA7,40,200,152,792,424,55,584,55,148
 966 DATA7,40,200,157,797,429,35,589,35,177
 968 DATA7,40,200,235,875,430,13,590,13,178
 970 DATA7,40,200,314,954,435,35,595,35,179
 972 DATA7,0,0,316,956,436,13,596,13,180
 974 DATA8,61,126,47,687,0,32,0,32,177
 976 DATA8,61,126,205,845,0,32,0,32,179
 978 DATA8,61,126,206,846,0,32,0,32,180
 980 DATA8,61,126,204,844,0,32,0,32,178
 982 DATA8,40,200,50,690,0,32,0,32,177
 984 DATA8,40,200,211,851,0,32,0,32,178
 986 DATA8,40,200,213,853,0,32,0,32,179
 988 DATA8,40,200,292,932,0,32,0,32,180
 990 DATA8,45,198,56,696,0,32,0,32,177
 992 DATA8,45,198,58,698,0,32,0,32,177
 994 DATA8,45,198,59,699,0,32,0,32,177
 996 DATA8,34,75,137,777,404,2,564,2,178
 998 DATA8,34,75,64,704,410,5,570,5,177
 1000 DATA8,34,75,142,782,416,6,576,6,178
 1002 DATA8,34,75,221,861,422,3,582,3,179
 1004 DATA8,51,97,223,863,428,7,588,7,180
 1006 DATA8,51,97,226,866,434,4,594,4,148
 1008 DATA8,51,97,229,869,405,2,565,2,177
 1010 DATA8,38,126,230,870,411,2,571,2,177
 1012 DATA8,38,126,231,871,417,55,577,55,177
 1014 DATA8,38,126,77,717,423,55,583,55,177
 1016 DATA8,38,126,155,795,429,13,589,13,178


```

1018 DATA8,0,0,236,876,435,13,595,13,179
1020 DATA9,40,200,44,684,0,32,0,32,177
1022 DATA9,40,200,205,845,0,32,0,32,178
1024 DATA9,40,200,207,847,0,32,0,32,179
1026 DATA9,40,200,286,926,0,32,0,32,180
1028 DATA9,54,111,50,690,0,32,0,32,177
1030 DATA9,54,111,51,691,0,32,0,32,177
1032 DATA9,54,111,52,692,0,32,0,32,177
1034 DATA9,54,111,293,933,0,32,0,32,180
1036 DATA9,61,126,216,856,0,32,0,32,177
1038 DATA9,61,126,217,857,0,32,0,32,177
1040 DATA9,61,126,218,858,404,5,564,5,177
1042 DATA9,45,198,299,939,410,1,570,1,178
1044 DATA9,45,198,62,702,416,2,576,2,177
1046 DATA9,45,198,64,704,422,6,582,6,177
1048 DATA9,45,198,65,705,428,3,588,3,177
1050 DATA9,34,75,143,783,434,7,594,7,178
1052 DATA9,34,75,68,708,405,2,565,2,177
1054 DATA9,34,75,70,710,411,2,571,2,178
1056 DATA9,51,97,227,867,417,2,577,2,180
1058 DATA9,51,97,232,872,418,55,578,55,148
1060 DATA9,51,97,235,875,423,55,583,55,177
1062 DATA9,51,97,236,876,429,13,589,13,177
1064 DATA9,0,0,237,877,435,13,595,13,177
1066 DATA10,54,111,44,684,0,32,0,32,177
1068 DATA10,54,111,45,685,0,32,0,32,177
1070 DATA10,54,111,46,686,0,32,0,32,177
1072 DATA10,54,111,287,927,0,32,0,32,180
1074 DATA10,36,85,51,691,0,32,0,32,177
1076 DATA10,36,85,53,693,0,32,0,32,178
1078 DATA10,36,85,132,772,0,32,0,32,179
1080 DATA10,36,85,210,850,0,32,0,32,180
1082 DATA10,40,200,56,696,0,32,0,32,177
1084 DATA10,40,200,138,778,404,1,564,1,178
1086 DATA10,40,200,217,857,410,4,570,4,179
1088 DATA10,40,200,219,859,416,5,576,5,180
1090 DATA10,61,126,222,862,422,2,582,2,177
1092 DATA10,61,126,223,863,428,6,588,6,177
1094 DATA10,61,126,224,864,434,3,594,3,177
1096 DATA10,45,198,305,945,405,2,565,2,178
1098 DATA10,45,198,69,709,411,2,571,2,177
1100 DATA10,45,198,70,710,417,2,577,2,177
1102 DATA10,34,75,71,711,418,55,578,55,177
1104 DATA10,34,75,228,868,423,2,583,2,179
1106 DATA10,34,75,74,714,424,55,584,55,177
1108 DATA10,34,75,76,716,429,13,589,13,178
1110 DATA10,0,0,233,873,435,13,595,13,180
1112 DATA11,36,85,45,685,0,32,0,32,177
1114 DATA11,36,85,47,687,0,32,0,32,178
1116 DATA11,36,85,126,766,0,32,0,32,179
1118 DATA11,36,85,204,844,0,32,0,32,180
1120 DATA11,48,127,132,772,0,32,0,32,177
1122 DATA11,48,127,133,773,0,32,0,32,177
1124 DATA11,48,127,211,851,0,32,0,32,178
1126 DATA11,48,127,290,930,0,32,0,32,179
1128 DATA11,54,111,56,696,0,32,0,32,177
1130 DATA11,54,111,57,697,404,4,564,4,177
1132 DATA11,54,111,58,698,410,7,570,7,177
1134 DATA11,54,111,139,779,416,1,576,1,178
1136 DATA11,48,127,62,702,422,5,582,5,177
1138 DATA11,48,127,144,784,428,2,588,2,178
1140 DATA11,48,127,223,863,434,6,594,6,179
1142 DATA11,48,127,225,865,405,2,565,2,180
1144 DATA11,61,126,71,711,411,2,571,2,177
1146 DATA11,61,126,150,790,417,2,577,2,178
1148 DATA11,61,126,228,868,418,55,578,55,179
1150 DATA11,45,198,229,869,423,2,583,2,180
1152 DATA11,45,198,75,715,424,55,584,55,177
1154 DATA11,45,198,76,716,429,2,589,2,177
1156 DATA11,45,198,77,717,430,13,590,13,177
1158 DATA11,0,0,234,874,435,13,595,13,179

```

READY.

Biorytmer på VIC-20

Det här programmet är skrivet för oexp. VIC. Det handlar om de så populära BIORYTMERNA.

Rutinen i slutet på programmet för kopiering av skärmen till skrivare, är avsedd för 1526 skrivare, man jag tror att den fungerar på andra skrivare också.

Om man inte har något skrivare, kan man hoppa över följande rader i programmet: 180, 190, 200, 380, 390 samt 620—760.

```

10 REM*BIORYTMER FÖR VIC 20. PRG. AV YNGVE LINDBLAD SKÄLLINGE VARBERG 83.09.05*
20 GOTO170
30 REM RUTIN INPUT AR,MAN,DAG MED KONTROLL AV DITO
40 INPUTD$:IFLEN(D$)<>10THEN40
50 Y=VAL(D$):M$=MID$(D$,6,2):DG$=RIGHT$(D$,2):M=VAL(M$):D=VAL(DG$)
60 IFY+M+D<19020RY+M+D>2042THEN40
70 IFM>120RD>31THEN40
80 IF((M=40RM=60RM=90RM=11)ANDD=31)OR(M=2ANDD>29)THEN40
90 IFM=2ANDD=29AND(Y/4<>INT(Y/4))THEN40
100 RETURN
110 REM GER F1 VÄRDET AV AR,MAN,DAG
120 IFM>2THEN150
130 F2=365*Y+D+31*(M-1)+INT((Y-1)/4)-INT(3/4*(INT((Y-1)/100)+1))
140 RETURN
150 F2=365*Y+D+31*(M-1)+INT(Y/4)-INT(3/4*(INT(Y/100)+1))-INT(.4*M+2.3)
160 RETURN
170 Q$="-----"
180 PRINT"VILL DU FÅ RESULTATET UTSKRIVET PÅ SKRIVARE?"
190 GETGT$:IFGT$<>"N"ANDGT$<>"J"THEN190
200 IFGT$="J"THENP%=10
210 PRINT"BIORYTM":PRINTQ$
220 PRINT"      FÖDELSEDATUM?          EX:1959-06-15"
230 REM INMATNING AV FÖDELSE DATA OCH NAMN
240 GOSUB40:PRINTD$:GOSUB120:F$=D$:F1=F2:INPUT"NAMN";X$
250 PRINT"      START DATUM?          EX:1983-01-01"

```



```

260 REM INMATNING FÖR START AV KURVRITNING
270 GOSUB40:PRINTD$:GOSUB120:XYZ=F2-F1
280 REM START PUNKTER TILL VARIAB. FYS. INTELEKT OCH KÄNSLÖR
290 FY%=23*(XYZ/23-INT(XYZ/23)):IN%=33*(XYZ/33-INT(XYZ/33)):KA%=28*(XYZ/28-INT(X
YZ/28))
300 REM BILD FÖR PRESENTATION AV KURVORNA
310 X$=LEFT$(X$,7):PRINT"X$" "MID$(F$,3,2);MID$(F$,6,2);RIGHT$(F$,2);" "!" "K$
F$"
320 PRINT"START: ";D$ " 1 5 10 14 18 23 28 33";:REM 1-33 DAGAR FRÅN START DA
T.
330 PRINTQ$:
340 PRINT"↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑"
350 PRINT"XXXXXXXXXX";Q$
360 REM SÄTTER VARDET FÖR DE 3 OLIKA KURVORNA TILL PLOTT RUTINEN
370 N%=44:F%=0:GOSUB420:N%=37:F%=7:IN%=KA%:GOSUB470:N%=31:F%=4:IN%=FY%:GOSUB470
380 REM EVENTUELT UTHOPP TILL PRINTER RUTIN
390 IFP%=10THENGOSUB630
400 GOTO580
410 REM PLOTTNINGS RUTIN
420 DIMTB(15)
430 FORI=0TO15
440 READTB(I)
450 NEXTI
460 DATA32,123,126,97,108,98,127,252,124,255,226,236,225,254,251,160
470 S=IN%/10*2:XL=0:XB=2*1:YL=-1.2:YB=1.2:SS=.1
480 FORI=XLTOXBSTEPSS:X=I:Y=SINK I+S):GOSUB500:NEXTI
490 FORS=1TO1000:NEXTS:RETURN
500 XS%=N%*(X-XL)/(XB-XL):YS%=40*(Y-Y)/(YB-YL):XC%=XS%/2:YC%=YS%/2
510 Q=YC%*22+XC%*7768:Z=YC%*22+XC%*38488:I%=XS%AND1:J%=(YS%+1)AND1:K%=(J%+1)*(I%
*3+1)
520 K=PEEK(Q)
530 FORJ=0TO15
540 IFK=TB(J)THEN570
550 NEXTJ
560 J=0
570 K%=K%ORJ:PT%=TB(K%):POKEQ,PT%:POKEZ,F%:RETURN
580 PRINT" EN GANG TILL? J/N"
590 GET T$:IF T$=""THEN590
600 IFT$="J"THENRUN
610 PRINT"XXXXXXXXXX:DA TACKAR JAG FÖR MIG!":END
620 REM PRINTER RUTIN FÖR CMD 1526
630 G1$=CHR$(145):OPEN1,4,6:PRINT#1,CHR$(30):CLOSE1
640 OPEN4,4:PRINT#4,G1=7658
650 FORG0=0TO22:G0$=G1$:G1=G1+22
660 FORG2=G1TOG1+21:G3=PEEK(G2)
670 IFG3>128THENG3=G3-128:G4=1:G0$=G0$+CHR$(18)
680 IF(G3>0)*(G3<32)THENG3=G3+64:GOTO720
690 IF(G3>31)*(G3<64)THEN720
700 IF(G3>63)*(G3<96)THENG3=G3+32:GOTO720
710 IF(G3>95)*(G3<128)THENG3=G3+64:GOTO720
720 G0$=G0$+CHR$(G3)
730 IFG4=1THENG0$=G0$+CHR$(146):G4=0
740 NEXTG2:PRINT#4,CHR$(14)G0$:NEXTG0
750 PRINT#4:CLOSE4
760 RETURN

```


Om tangentbordsbufferten

Jag har för mig att någon har frågat i VIC rapport om hur man slipper frågetecken i samband med INPUT. Det är faktiskt rätt enkelt, man lägger in färgen man vill ha på tecknen i tangentbordsbufferten och avslutar "input texten" med att ändra textfärgen till skärmfärgen. Prova med följande rad:

```
10POKE36879,27:POKE631,144:POKE
198,1:INPUT"EJ FRÅGA" = ctrl +
2;EFS:PRINTEF$:END
```

Det blir tyvärr två mellanslag innan cursorn kommer fram men det är inget att göra åt. (Försök inte med delete eller cursor left för då försvinner första tecknet du skriver!)

Om du har en 64:a tar du bort "POKE36879,27" och ser till att skärmen blir vit ändå.

Är det någon VIC-ägare som inte tycker tangentbordsbufferten är tillräckligt stor, så skriver du bara POKE649, någon siffra under 16 (på 64:an max 14).

Björn Karlsson, Bollebygd

Piratkopiering

Jag läste er artikel i VIC rapport nr 1 1984 om piratkopiering. Ni skriver där att ni tror att alla speltillverkare måste lägga sina spel på plug-in kassetter, för att undvika kopiering. Detta hjälper emellertid inte då det bara är att ändra i några adresser och ett 8 eller 16 K med omkopplare för att spara en plug-in. Detta är något som de flesta VIC-ägare klarar. Det är faktiskt otroligt lätt att kopiera sådana spel. Jag tror att jag har funnit lösningen på detta problemet, den följer här.

Placera följande rutin i början på romet:

```
LDA $6000 Hämta första adressen i
romet
```

```
PHA Spara den på stacken
```

```
LDA # $OF Lagg OF i accumulatore
```

```
STA $6000 Spara OF i första adressen
```

```
LDA # $10 Lagg 10 i accumulatore
```

```
STA $033C Spara 10 i $033C
```

```
LDA $6000 Hämta 6000 till accumula-
tore
```

```
CMP # $OF innehåller den OF?
```

```
BEQ LÅS DATORN: Ja lås datorn
```

```
PLA Nej hämta tillbaka rätt innehåll
```

```
STA $6000 Spara det
```

\$6000 skall vara hexadecimalt. LDA OF skall vara immediate (A9), även LDA 10 och CMP OF.

OBS \$6000 representerar första adressen i romet detta är bara ett exempel om det gäller block 5 ändras 6000 till A000.

Det är viktigt att man senare i programmet känner av om \$033C innehåller \$10. Om inte den gör det har inte rutinen körts och man kan låsa programmet. Om programmet används rätt blir det omöjligt att kopiera en plug-in kassett.

Magnus Walldal

Frågor & Svar

Var har VIC-klubben tagit vägen?

Erik Sölving från Spånga har skrivit till redaktionen och frågat vad som egentligen har hänt med VIC-klubben?

Denna fråga tycks vara oklar för en del läsare, och därför tänkte vi nu klara upp det problemet.

VIC-klubben startades för några år sedan och då innebar den medlemsskap med vissa erbjudanden och att man fick VIC-tidningen.

VIC-klubben har idag övergått till VICrapport.

VIC-klubben har alltså försvunnit och istället kan vi erbjuda en prenumeration på VIC rapport.

Ambitionen med VIC rapport är att bygga upp ett register över alla VIC-klubbar som finns i landet, och att de ge-

nom oss ska kunna få en central hjälp med namn och adresser på VIC-ägare.

Försenad utgivning av VIC

Försenad utgivning av VIC är någonting som Stig Werner från Sundsvall har påpekat för redaktionen.

Vi från redaktionen vill ursäktas för detta. Förseningarna har haft många orsaker. Som de flesta nog redan vet så har redaktionen flyttats från Göteborg till Stockholm. Tyvärr så är det ni läsare som har fått lida för detta. Det tar sin lilla tid att få ordning på allting efter en flyttning. Flyttningen har också inneburit en stor förändring i organisationen, som vi hoppas skall bli till er fördel. Så håll ut, vi har stora förhoppningar på att göra tidningen ännu bättre än vad den är nu.

Vi hoppas att ni läsare har förståelse för detta och att ni liksom vi ser ljus på framtiden.

RED

Datatronic är en av Skandinavien snabbast växande företagsgrupper inom elektroniksektorn, med en omsättning 1983 på 300 milj kr. Datatronic marknadsför Commodores datorsystem i Sverige, samt är ett av Europas ledande programutvecklingsföretag, med bla världssuccen Calc Result. Inom Sverige är Datatronic marknadsledare på ekonomirutiner genom microdatorn PET samt egna program för bokföring, order/fakturerings, lön etc.

4 ST PROGRAMMERARE/ SYSTEMERARE

Du skall ingå i en projektgrupp som arbetar med framtagning av en ny generation administrativ programvara för microdatorer. Du kommer att arbeta med mycket stimulerande och omväxlande arbetsuppgifter, i ett ungt gäng med stor entusiasm och högt arbetstempo.

Med rätt inställning är dina personliga utvecklingsmöjligheter mycket goda.

Vi vill att du skall behärska Basic samt gärna kunna lite om assemblerprogrammering på microprocessor-nivå (6502, 8088).

Vi arbetar i nya trevliga lokaler i Årsta.

Kontakta Sture Lindqvist,
tfn 08-744 5920

datatronic ab
Datatronic Data AB
Box 42054, 126 12 Stockholm

JELLY MONSTERS VIC-1905

1. 2497850 Peter Johansson, LYCKEBY
2. 1631860 Pelle Gustavsson, SUNDBYBERG
3. 705980 Anders Hellman, NOL

RAT RACE VIC-1909

1. 101520 Pär-Olof Håkansson, BJÄRRED
2. 96200 Olli Pesonen, ANGERED
3. 92000 Jocke Blyborg, STRÄNGNÄS

SUPERLANDER VIC-1907

1. 90160 Michael Larsson, SOLLENTUNA
2. 88000 Fredrik Gustafzon, GNESTA
3. 86000 Thomas Johansson, YSTAD

OMEGA RACE VIC-1924

1. 125600 Jonas Ragnarsson, BORRBY
2. 105100 Anders Ragnarsson, BORRBY
3. 40000 Johan Kuuse, GRÄBO

JUPITER LANDER VIC-1907

1. 139900 Björn Lindman, HUDDINGE
2. 108200 Dan Andersson, SÖDRA SANDBY
3. 74900 Johan Harrysson, VRETA KLOSTER

CUP-FINAL (Commodore)

(Svårighetsgrad 9)

1. 5—0 Lars Kämpe, KVÄNUM
2. 3—3 STUFFE
3. 0—2 Dr Darnio

GRIDRUNNER (LLamasoft)

(Level 1—)

1. 351820 Thomas Hartman, LULEÅ
2. 260120 Jöran Omark, ÄLVSBY
3. 221020 Willy Sagefalk, MALMÖ

JUMPMAN (EPYX)

(Grand loop)

1. 54325 Peter Blomgren, HANDEN
2. 46750 Ola Hjalmarsson, UTANSJÖ
3. 37175 Mikael Klang, SKUTS

JUMPMAN JR (EPYX)

(Valfri hastighet)

1. 32475 J. Aspengren, ATRIUM
2. 14600 P. Andersson, VALÅS
3. 7475 Lars Karlsson, MÖLNDAL

DIG DUG (Atarisoft)

(Valfri start)

1. 742440 STUFFE
2. 74800 Joakim Lundberg, LINDOME

SPELREKORD

Ni får observera de krav som ställs under varje spelrubrik (ännu bara på VIC-64) t ex "Grand loop".

Om ni ligger på listan men inte har kört t ex "Grand loop" utan "Randomizer" så meddela oss snarast (detta gäller förstås alla spel).

Kopiera gärna rutan så slipper du klippa sönder VIC rapport.

SPELREDAKTÖREN
C.E.J.

☐ VIC 20

☐ VIC 64

Datum

Namn

Adress

Postnr Postadress

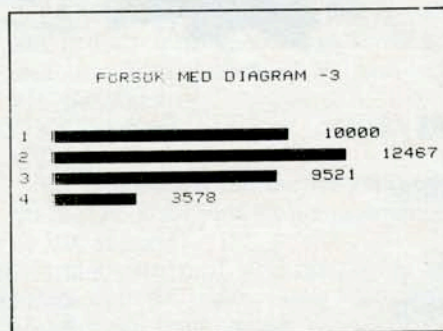
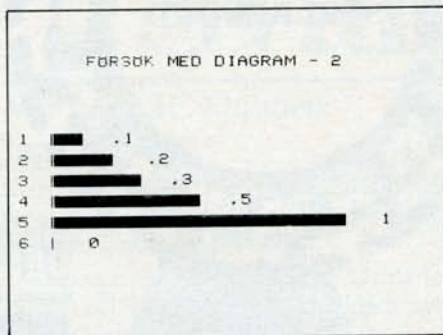
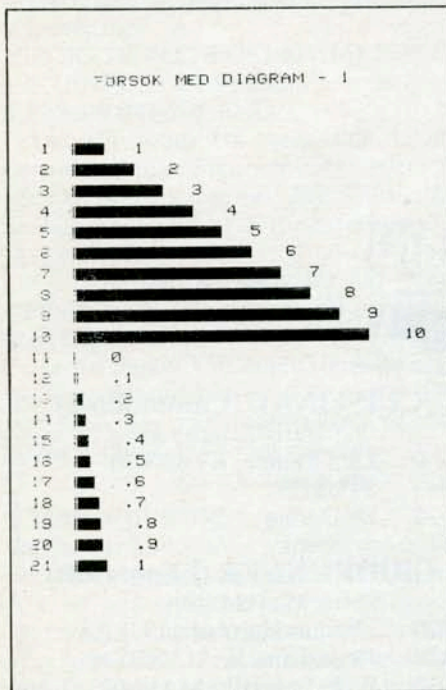
Spel

Erhållna poäng

Intygas av målsman eller annan myndig person.

Grafik på VIC-64

Från Birger Gran fick vi följande programlista. Den kan användas av de som vill pröva på att lägga in diagram i sina beräkningsprogram. Detta program går till både MPS801 och 1526.

Programförklaring!

rad 20—40: Läser in lämpliga tecken att bygga upp staplar med, både RVS-on/RVS-off och resp ASCII-kod.

rad 50: Kollar om du vill testa programmet på bildskärm eller printer.

rad 60—110: Du får mata in valfria data (negativa tal tas som 0).

rad 90: Kollar av max-värdet i inmatade data.

rad 120: Beräknar en faktor (FA) för lämplig längd av den längsta stapeln. Genom att ändra värdet 25 kan olika längd fås på den längsta stapeln. Rekommenderar dock ett värde som ger relativt korta staplar, då annars färgbandet på printern förbrukas snabbt.

rad 130: Om du svarat att printer än inkopplad öppnas en fil till denna.

rad 150: Räkner om dina värden till motsvarande stapellängder, med en "decimal".

rad 160: Tar ut "heltalsdelen" av stapeln.

rad 170: Räkner om "decimaldelen" till heltal.

rad 180: chr\$(170) gör en noll-linje.

rad 190—210: Skriver ut antalet hela reverserade space-tecken.

rad 220: Läger ut rätt "decimal-del" till stapeln.

rad 230: Skriver ut ditt värde efter stapeln.

rad 250: Stänger filen till printern.

```

4 REM *****
5 REM * DIAGRAM TILL COMMODORE-PRINTER *
6 REM *      AV BIRGER GRAN      *
7 REM *****
10 DIMC(50):REM INITIERING
20 FORI=0TO9:FORJ=1TO2:READ R(J,I):NEXTJ,I
30 DATA 146,32,146,180,146,180,146,180,146,181,146,161
40 DATA 18,182,18,167,18,167,18,167
50 PR$="":INPUT"PRINTER INKOPPLAD (J=JA)":PR$
55 INPUT"RUBRIK":RU$
60 I=0:REM INMATNING
70 I=I+1:I$="":PRINT"VAL "I:INPUTI$:IFI$=""THEN110
80 C(I)=VAL(I$):IFC(I)<0THENC(I)=0
90 IFC(I)>MXTHENMX=C(I)
100 GOTO70
110 N=I-1
120 FA=25/MX
130 IF PR$="J"THEN OPEN4,4:CMD4
135 PRINTRU$:PRINT
140 FORI=1TON
150 C=(INT(C(I)*FA*10))/10
160 CI=INT(C)
170 CR=INT((C-CI)*10)
180 PRINTSPC(5-LEN(STR$(I)))ICHRS(170);
185 IF CI=0THEN220
190 FORJ=1TOCI
200 PRINTCHRS(18)CHRS(32);
210 NEXT J
220 PRINTCHRS(R(1,CR))CHRS(R(2,CR));
230 PRINTCHRS(146)CHRS(32)C(I)
240 NEXT I
250 IFPR$="J"THENPRINT#4:CLOSE4
260 END
READY.

```


Datorns historia och uppkomst

av Ola Axelsson

I dagens moderna samhälle tas datorn för en självklarhet. Men hur mycket vet vi egentligen om datorns bakgrund?

Jag tror att kunskaperna om detta praktiskt taget är obefintliga och har därför tagit fram lite historik om vår nya "kelgris".

Idén bakom datorn

De första idéerna om datorns uppbyggnad skapades så tidigt som 1833, av engelsmannen Charles Babbage.

Maskinen, som han kallade "analytical engine", var en slags mekanisk beräkningsmaskin. Den fungerade emellertid inte i praktiken, men principerna har lagt grunden till dagens moderna datorer.

Efter Babbages konstruktion följde under senare hälften av 1800-talet otaliga projekt. En del framgångsrika, andra mindre.

Man lyckades dock inte tillverka någon dator i egentlig mening, utan det var snarare fråga om mekaniska additionsapparater.

Det var först in på 1900-talet, som man övergav tanken på mekaniska datorer och istället började fundera i andra banor.

En betydelsefull uppfinning som har inneburit mycket för datorns tillkomst är

engelsmannen Flemings radorör, som uppfanns 1904. Denna banbrytande uppfinning betydde att man kunde börja inrikta sig på datorer, innehållande elektromekaniska och elektroniska komponenter.

Världens första dator

Efter denna uppfinning satte experimenterandet fart, men det var först år 1937 som resultaten började visa sig. 1937 började den nu kända elektronikfirman International Business Machines, IBM, tillsammans med Harvarduniversitetet, att få fram en fungerande elektronisk dator.

Man använde sig av en revolutionerande metod, nämligen att reläbestycka datorn. Metoden visade sig framgångsrik, datorn, som kallades Mark I, fungerade.

Världens första dator hade tillverkats!

ENIAC

Ett år senare, 1946, presenterades en ny dator, ENIAC. Även denna var sensationell i sitt slag, den var världens första hel-elektroniska dator. Maskinen, som närmast påminde om ett monster, innehöll

hela 18.000 (!) rör och hade en effekt av 150 kW. Den var 30 meter lång och 3 meter hög och hade ett djup på en meter. Detta föranledde en amerikansk journalist att skriva följande. "It has the size of a destroyer and at work it roars like an admiral".

ENIAC's upphovsmän var fysikerna JW Mauchly och JP Eckert, samt matematikern H Goldsfine.

Efter Mark I's och ENIAC's genombrott började datorer nästan komma upp som svampar ur jorden, i exempelvis England och USA.

1949 lanserades en dator kallad EDSAC, som "bara" innehöll 4.000 rör. EDSAC anses av många som världens första "riktiga" dator.

Samma år, 1949, färdigställdes också USA's första dator SEAC. EDSAC var en engelsk produkt.

1952 presenterade John von Neuman och H Goldstine en maskin med endast 2.300 elektronrör och ett förhållandevis stort minne.

Datorn i Sverige

Vad beträffar datorverksamheten i Sverige, så har det funnits intresse redan på ett tidigt stadium.

1950 presenterade några svenska stipendiater en svensk dator. Maskinen var emellertid uppbyggd av reläer. Den kallades BARK och var i arbete ända till 1970.

Vad framtiden anbelangar, så undrar man givetvis vad som kommer att ske inom dataområdet. Skall biologiska datorer (biodatorer) slå igenom eller...?

Kommentarer till Experiment med VIC-20

Redaktionen fick följande brev från Lennart Brynielsson. Det behandlar vissa problem som kan uppstå om man simulerar med datorn så som är beskrivet VIC rapport årg 3 nr 2.

Det är en viktig skillnad mellan ett riktigt experiment med slantsingling och ett simulerat på dator med hjälp av en slumpgenerator som tex RND.

En slumpgenerator i en dator ger, allteftersom den anropas, en följd tal där nästa tal direkt kan beräknas ur det föregående. Inte minsta slump således. Man försöker dock att göra beräkningarna så att den resulterande följden ser slumpmässig ut på så många sätt som möjligt.

Slantsinglingsexperimenten säger där för mer om hur bra RND rutinen skapar en talföljd som ser slumpmässig ut än de beskriver vad som händer vid upprepad slantsingling i verkligheten.

Trots detta kan man ha stor hjälp av experiment med slumpgenerator för att belysa statistiska samband. Men man löper alltid risken att det sätt som talen i följden beräknats på (dvs hur RND rutinen programmerats) inverkar på resultatet.

Alla slumpgeneratorer i datorer lider av den svagheten att förr eller senare upprepas ett tal i följden och därefter så fortsätter den på samma sätt som förut. Detta ser inte slumpmässigt ut. Man får ju samma följd igen. För VIC:s del beror dessa återkomster på hur RND startas. För det mesta, tex efter RND (-1), sker detta först efter 58078—116156 anrop och sedan återkommer samma slumptal var 58078 gång. Startar man med RND (-4) så sker återkomst efter ca 17000 anrop och sedan kommer en svit om 724 tal om och om igen. Detta kan ge bedrägliga resultat vid statistikexperiment. Det är således riskabelt att använda RND för långa experiment speciellt efter RND (-1) eftersom man då inte vet när återkomsten av slumpföljden sker.

Ett program för VIC-64 baserat på Hexpert

Mikael Kälenmark har gjort ett program till VIC-64 som heter
3-D CUBERT.

Det är baserat på det kända spelet Hexpert.

Spelets tangenter är följande:

- F 1 = Upp
- F 7 = Ner
- Z = Vänster
- C = Höger

```

5 CLR:GOSUB50000:RESTORE:POKE53280,0:POKE53281,0:FOR T=1 TO 5:HP$(T)="00000 ????"
6 NEXT:PRINT"J"
19 PRINT"J":POKE53272,(PEEK(53272)AND240)OR12:GOSUB1000
25 READC
26 IFC=-1 THEN63000
27 FORD=0 TO 7
28 READA
29 POKE12288+(C*8)+D,A
30 NEXTD
35 GOT025
50 REM **SET UP 3D CUBERT 64 SCREEN**
51 PRINT"#####C"
52 PRINT"#####C"
53 PRINT"#####C"
54 PRINT"#####C"
55 PRINT"#####C"
56 PRINT"#####C"
57 PRINT"#####C"
58 PRINT"#####C"
59 PRINT"#####C"
60 PRINT"#####C"
61 PRINT"#####C"
62 PRINT"#####C"
63 PRINT"#####C"
64 PRINT"#####C"
65 PRINT"#####C"
66 PRINT"#####C"
67 GOSUB5000
68 REM**SET POSITION OF SPINNING DISC**
69 POKEV,73:POKEV+1,92
70 REM**SET MULTICOLOUR 1 IN SPRITE 0**
71 POKE53285,2
72 REM**SET MULTICOLOUR 2 IN SPRITE 0**
73 POKE53286,1
74 REM*****
75 REM**MAIN PART OF THE PROGRAM**

```



```

76 REM*****
80 REM
81 SX=102:SY=150:BX=200:BY=133:SO=54272:X=48:Y=199:BO=1000+(10*LV):GOTO182
82 S$=STR$(SC):Q=LEN(S$):S$=LEFT$("00000",6-Q)+RIGHT$(S$,Q-1)
83 PRINT"00000"TAB(33)"XGSWI000000000000";S$
84 PRINT"000000000"TAB(32)"LMXGSWI000000000000";LEFT$(HP$(1),5)
85 PRINT"0000000000000000"TAB(33)"PIZIP000000000000";LV
86 PRINT"000000000000000000000000"TAB(34)"QIR000000000000";M
87 PRINT"000000000000000000000000"TAB(33)"SIZIX000000000000";MO
89 BO=BO-10:IFBO<0THENBO=0
90 IFM=0THEN20000
91 JS=PEEK(56321):KB=PEEK(203)
92 IFJS=239THEN180
93 IFJS=247ORKB=20THENY=Y-16:X=X+24:D1=4:D2=5:M$="R":POKEV+21,29:GOTO180
94 IFJS=251ORKB=12THENY=Y-8:X=X-24:D1=2:D2=3:M$="L":POKEV+21,27:GOTO180
95 IFJS=254ORKB=4THENY=Y-24:X=X-8:M$="U":GOTO180
96 IFJS=253ORKB=3THENY=Y-8:X=X+8:M$="D":GOTO180
97 IFJS=255ORKB=64THEN180
100 GOTO90
180 REM**MAIN MOVE & CHECK ROUTINE**
181 POKEV+D1,X:POKEV+D2,Y
182 REM**MOVE SPIDER AND BALL**
184 BX=BX-24:BY=BY-16
186 IFSX>XTHENSX=SX-((2+(LV/2))):GOTO188
187 IFSX<XTHENSX=SX+((2+(LV/2))):GOTO188
188 IFSY>YTHENSY=SY-((2+(LV/2))):GOTO190
189 IFSY<YTHENSY=SY+((2+(LV/2))):GOTO190
190 POKEV+8,SX:POKEV+9,SY:POKEV+6,BX:POKEV+7,BY:BY=BY+24
192 GOSUB900:POKEV+D1,X:POKEV+D2,Y:POKEV+8,SX:POKEV+9,SY:POKEV+6,BX:POKEV+7,BY
193 IFBX=XAND(BY=>YANDBY=<Y+21)THEN61000
194 IFBX<40THENBX=232:BY=125
195 VOL=54296:WFM=54276:ATT=54277:H=54273:LO=54272:POKEVOL,15:POKEWFM,33
196 POKERTT,15:POKERTT+1,255:POKEH,72:POKELO,169
206 P=((X-24)/8)+40*((Y-50)/8):POKEWFM,0:POKERTT,0
207 IFX=72ANDY=79ANDSQ=33THEN62000
208 IFPEEK(1024+(P+96))=32THENGOSUB10000
209 IFPEEK(1024+(P+96))=20THEN300
215 SC=SC+50:SQ=SQ+1
221 POKE1024+(P+96),20:POKE1024+(P+97),20:POKE55296+(P+96),7:POKE55296+(P+97),7
300 REM**CHECK ROUTINE FOR COLLISIONS**
301 IFBX=XAND(BY=>YANDBY=<Y+21)THEN61000
302 IF((SY+10)=>(Y+5)AND((SY+10)=<(Y+16))ANDSX=>(X+4)ANDSX=<(X+20)THEN61000
303 IFSY=<(Y+16)ANDSY=>(Y+5)ANDSX=>(X+4)ANDSX=<(X+20)THEN61000
304 IF(SX+24)=>(X+4)AND(SX+24)=<(X+20)ANDSY=>(Y+5)ANDSY=<(Y+16)THEN61000
305 IFSX=<(X+20)ANDSX=>(X+4)ANDSY=>(Y+5)ANDSY=<(Y+16)THEN61000
400 GOTO82
900 IFM$=""THENRETURN
902 IFM$="R"THENMO=MO+1:M$="" :Y=Y+8:RETURN

```


[illegible]

[illegible]


```

20000 POKEV+21,0:PRINT"*****";J=2
20001 FORT=1T024:POKE646,J:PRINTTAB(14)"KEOI SZIW":J=J+1:IFJ=8THENJ=2
20002 FORTL=1T010:NEXTTL:NEXT:FORT=1T024:PRINT:FORTL=1T020
20003 NEXT:NEXT:PRINT"8":POKE198,0:POKE53272,(PEEK(53272)AND240)OR4
20004 K=0:FORI=1T05:IFSC>VAL(LEFT$(HP$(I),6))THENK=I:I=5
20005 NEXT:IFK=0THENFORT=1T01000:NEXT:GOTO20030
20006 POKE198,0:PRINTTAB(2)"*****YOU ARE ONE OF THE TOP FIVE PLAYERS"
20007 PRINT"*****ENTER YOUR INITIALS":INPUTI$:IFLEN(I$)>3THEN20050
20008 FORI=4TOKSTEP-1:HP$(I+1)=HP$(I):NEXT
20010 S$=STR$(SC):Q=LEN(S$):S$=LEFT$("00000",6-Q)+RIGHT$(S$,Q-1):HP$(K)=S$+" "+I$
20030 REM **TOP SCORE**
20031 PRINT"*****";
20032 PRINT"*****63-DIMENSION CUBERT*****";
20033 PRINT"*****";
20034 PRINTTAB(13)"HALL OF FAME":PRINT"*****RANK SCORE NAME"
20035 FORI=1T05:PRINT"*****I"HP$(I):NEXT
20040 PRINT"*****PLAY AGAIN?(Y/N)":INPUTA$
20041 IFA$<"Y"THENPOKE53280,14:POKE53281,6:PRINT"*****":END
20044 POKEV+21,61:POKEV+27,0:SQ=1:MO=1
20045 POKE53272,(PEEK(53272)AND240)OR12:D1=4:D2=5:M$="":M=3:Z=0:LV=1:SC=0:GOTO50
20050 PRINT"*****TOO LONG":FORT=1T0400:NEXT:GOTO20006
50000 POKE53280,0:POKE53281,0
50106 V=53248:X=48:Y=199:SC=0:LV=1:TI$="000000":BO=500:D1=4:D2=5:M=3
50107 M$="":Z=0:MO=1:SQ=1
50110 PRINTCHR$(142):RETURN
61000 POKEWFM,33:POKEATT,15:FORT=75T0229:POKEH,T-34:POKELO,T-75:NEXT:GOTO10020
62000 REM*TELEPORT CUBERT TO NEXT LEVEL*
62001 PRINT"8":FORT=1T07:PRINTTAB(5)"*****":NEXT
62010 FORT=92T040STEP-3
62015 FORTL=1T040:NEXTTL
62016 POKE53285,2:POKE53286,1
62020 POKEV,73:POKEV+1,T:POKEV+D1,73:POKEV+D2,T-16
62025 FORTL=1T080:NEXT
62030 POKE53285,1:POKE53286,2
62040 NEXTT
62041 PRINT"8":FORT=1T07:PRINTTAB(5)"*****":NEXT
62050 LV=LV+1
62051 Z$="*****":X$="EIPP HSRI GZFI LSUIIW IRYIW PICIP":A=1:B=1
62052 FORTL=1T033:PRINT"8"LEFT$(Z$,A)RIGHT$(X$,B):LV=A+1:B=B+1
62053 IFA=12THENA=1
62054 FORT=1T010:NEXTT:NEXTTL

```


TELEDATA

Att kunna använda sin dator för kommunikation är tämligen nytt på marknaden. Med teledata erbjuds helt unika möjligheter, både för familjen och för företagen.

Vad är teledata? Man skulle, på ett enkel sätt, kunna svara på den frågan med ett enda ord: *kommunikation*. Teledata är *kommunikation*.

Men visst behövs det en bättre förklaring än så. Teledata gör att man kan använda VIC 64 och även den nya bärbara datorn VIP 64 till att ta emot och sända videotextbilder.

Datan

= "kommunikationsnät"

För att kunna använda VIC 64:an eller VIP 64:an är det några saker man måste ha och några saker man måste göra.

Förutom dator och videotextprogram behöver man modem och anslutningskabel. Handic Software AB lanserar nu ett modem (Han Mod) som gör det möjligt att använda datorn som terminal till existerande databaser, d v s att man kan ta emot, editera och sända videotextbilder.

Tekniken att kommunicera med en större informationsbas kallas VIDEO-TEX. Tjänsten har redan tagits i bruk genom Televerkets Datavisionnät.

Datavision

Detta kommunikationsnät innebär att man utnyttjar telenätet. Man kan både ta emot och skicka information i form av text och enklare bilder.

Att man använder ordet kommunikation när man talar om Datavision är just för att man kan föra ihop information i båda riktningarna.

Du kan alltså tala med andra i Datavision. Som till exempel begäran information, skicka beställningar, meddelanden etc. Med Datavision kan Du också komma i kontakt med en massa olika informationslämnare.

Teledata innebär alltså att man kan få information från de mest frekventa databaserna i Sverige och utlandet.

De mest kända databaserna i Europa är Viewdata, Prestel, Datavision, Teledat, Postel, Micronet, Viditel, Liber osv. Det bildas fler och fler hela tiden.

Vad har man för nytta av en databas?

Denna typ av databas som de ovannämnda representerar arbetar enligt en internationell standard för datakommunikation.

Uppläggningsen består av en sk menyform. Det kan vara av vikt att i detta sammanhang nämna att, samtliga enheter i systemet har en sådan karaktär att inga speciella datakunskaper krävs för installation och användande av teledata.

Vad kan då dessa baser innehålla?

Här nedan följer några exempel.

- Spel
- Nyheter och väder
- Biljettbeställningar
- Konsumenttester
- Börsinformation

Hur får jag kontakt med en databas?

För att använda sig att teledata gör man följande. Koppla ihop utrustningen och slå till strömmen. Ring därefter upp ett av de speciella videotexttelefonerna. För dessa "samtal" debiteras man endast för lokalsamtal. Det spelar alltså ingen roll varifrån du ringer. Tryck på DATA-knappen på modemmet och lägg på luren. VIC:en eller VIP:en är nu "on-line" med videotextdatorn. Nu kan man börja ta fram information.

Datorn kan lagra 26 sidor som man sedan kan bläddra igenom. För att få lägre kostnad kan man lagra 26 bilder i datorn och sedan koppla ner förbindelsen. Det finns tre olika teckenuppsättningar som man kan välja mellan: svenska, engelska och tyska.

Hur man ringer upp till Datavisionen

Du börjar med att slå på terminalen. Sedan ringer du 0026 som är numret till Datavision. Det är samma nummer över hela landet, och kostar bara en markering, varifrån du än ringer. Skriv sedan ditt nummer på tangentbordet eller på fjärrkontrollen.

Databöcker för

VIC 20

VIC 64

SPECTRUM

Beställ vår lista

013-12 12 40

PROGRAMDISTRIBUTÖREN
Box 3009
S-580 03 Linköping, Sweden

PA Datorprodukter

Program till VIC-64 och VIC-20

KARTOTEK: Generellt kortladesystem för registertillämpningar.

NATTJUVAR: Äntligen ett svenskt ADVENTURE-program till VIC-64

GRAPH-PACK. Tio nya kommandon för höggrafik och sprites.

SPRITE-ED: Definiera och editera sprites.

PA Datorprodukter HB
Gnejsvägen 22
437 00 LINDOME
Tel 031/7633 94, 7622 25
Pg 19485-2

Efter detta skriver du ditt hemliga lösenord, som är kopplat till abonnent-numret. Detta lösenord är till för att ingen annan än du ska kunna utnyttja ditt abonnemang.

Hur man får kontakt med en databasagent

Att få tillträde till de olika baserna samt information kostar en liten slant. Det bästa är om Du är intresserad, att ta kontakt med respektive databasagent för mer information. Här nedan följer några databaser du kan ringa.

- Viewdata AB, 08-743 0665
- Datavision, 018-90100 och även
- Videotex Telematics AB, 08-994430 som förmedlar kontakter med:
- Bildschirmtex (Tyskland)
- Viditel (Holland)
- Liber (Sverige)
- Teleset (Finland)
- samt ett antal baser i USA och Canada.

Teledata

Teledata handlar alltså om:

- den enskilde och andra enskilda
- den enskilde och företaget
- den enskilde och myndigheter och organisationer

Vad kan man då använda teledata till i praktiken?

- Man kan köpa — byta — sälja, dvs en sorts Gula Tidningen.
- Transaktioner med banker.
- Journalister kan direkt skriva sina artiklar och sända dem till redaktionen via Teledata
- Man kan boka biljetter hos resebyråer, teatrar etc.
- Tidningsstatistik — en databas som innehåller artiklar i tidningar. Man slår in ett sökord och får därefter upp i vilka tidningar detta ämne har behandlats.
- Man kan få fram nyheter och väder.
- Man kan få tillgång till börskurser, räntenivåer och valutakurser.

En av de viktigaste fördelarna är nog ändå att kunna ta emot och lagra program i skivminnet. På så sätt kan en säljare på kundbesök ringa upp kontoret och på tillgång till datorns program och därigenom, på platsen, kunna göra fullständiga kalkyler.

En annan möjlighet är att sända meddelanden till varandra via datorn. En sorts brevväxling kan man kalla det.

Ja, möjligheterna med teledata är oändliga. Vi kan ännu inte gissa oss till alla de möjligheter som teledata kan erbjuda i framtiden.

VIC Auto-meny för VIC-20

VIC rapport fick ett brev från Joakim Krassman. Joakims största intresse är datorer.

I brevet finns ett programförslag som kallas VIC auto-meny. Detta program lägger man i början av bandet. När man startar VIC:en ger man instruktioner vilket program man söker. Bandspelaren spolar sedan automatiskt dit.

Det här programmet förvandlar din VIC-20 med bandspelare till en floppy. Nästan i alla fall. Programmet består av en meny, där man väljer sitt program. Därefter ber VIC:en dig att trycka på FFWD, dvs framåt på bandspelaren. När du gjort detta så svarar VIC:en att han spolar till ditt programval.

När VIC:en har kommit fram till rätt ställe, stänger han av bandspelaren. Då är det bara att skriva load, och programmet bandas in.

På det viset kan man spara en oändlig massa tid. Man kan kanske gå och ta en nattmacka medan VIC:en spolar till ditt favoritprogram.

För att få det hela att fungera tillfredsställande så måste det ligga ett program där VIC:en stannar. Om VIC:en har spolat förbi så hittar han inte programmet. Gör då på följande sätt:

1. Spara auto-meny i början på ett oinspelat band.
2. Kör programmet. Som ditt val av program så svarar du med 1. Gör sedan allt som du instrueras att göra. När han har spolat klart tar du ut kassetten. Nu sparar du den som den är framspolad.
3. Nu när du har gjort ett ballt program som du vill ha kvar plockar du fram kassetten med auto-menyn. Om du nu kör auto-menyn så stannar VIC:en där ditt balla program börjar.

Programmet har bara 3 programexempel, men det går att utöka med hjälp av värdestabellen. Värdena i tabellen är för variabeln T. Titta på list 150—170. Om ni skulle få problem med programmet så kontakta mig genast, så ska jag hjälpa er.

Om du efter att ha läst denna artikel har kommit på fler användningsområden, eller vill att vi ska ta upp något specifikt område, har några frågor, är du välkommen att skriva till VIC rapport.

Om ni inte har lust att knappa in auto-meny så gör jag det för 30:— + ett band.

Joakim Krassman

P.S. Jag önskar också brevväxling och programväxling med Hackers.

Programförklaring

rad 10 rensar skärmen, och pokar in ny bakgrundsfärg.

rad 20—80 skriver ut titel och kassettnnehåll.

rad 90 pokar ut ett reverserat frågetecken på skärmen.

rad 100 frågar efter vilket program som önskas.

rad 110 skärmkoden tilldelas av svaret.

rad 120 pokar ut svaret på skärmen där frågetecknet befinner sig.

rad 130—170 variabeln tilldelas av svaret, för tidsfördröjning i rad 200

rad 180 skriver ut att den väntar på tangenttryck på bandspelaren. Och väntar...

rad 190 skriver att den spolar till valda programmet.

rad 200 tidsfördröjning samt stänger av bandspelaren.

rad 210 kallstartar Vicen: end

Värdestabell

Antal varv	Värden
25 V	T = 4800
50 V	T = 9600
75 V	T = 14000
100 V	T = 18500
125 V	T = 22500
150 V	T = 26800
175 V	T = 31000
200 V	T = 35400
osv	

OBS! Värdena kan skilja sig beroende på bandkvalité m.m.

SE HIT ALLA LÄSARE

Tänk dig möjligheten att via din VIC-dator kunna köpa, sälja och byta saker. Eller efterlysa personer. Kanske söka arbete eller annonsera om arbete. Med andra ord använda din VIC-dator som Gula Tidningen. Den enda skillnaden är att det är kostnadsfritt.

1990 tänker du, då kan man möjligen göra det. Nej säger vi på redaktionen. Från och med idag 1984 kan man göra det.

Vi på VIC rapport har nämligen beslutat oss för att öppna en databank för alla VIC-ägare.

Databanken kommer att vara öppen för alla. Det krävs alltså inga anmälningsavgifter eller liknande. Det enda som krävs är att man har en VIC-64 eller en VIP-64.

Vad skall databanken innehålla

Jo den skall fungera som en sorts Gula Tidningen. Man skall alltså kunna sätta in annonser, och läsa andras annonser om man använder sig av Teledata.

Hur gör man då om man vill annonsera genom VIC rapporters databank?

Det är mycket enkelt. Först och främst måste man självklart ha ett modem och anslutningskabel som man kopplar ihop med datorn. Sedan kopplar man in ett teledataprogram. Därefter ringer man upp vår databas på nummer 08-190619. På skärmen får du sedan instruktioner. Man kan som användare gå in och söka efter intressanta annonser. Eller lägga in en egen annons. På skärmen finns utförliga instruktioner för varje alternativ. Databanken kommer att rensas en gång i veckan, vilket innebär att du måste lägga in din annons varje vecka. Databanken

kommer att rensas varje måndag kl. 9.00. Detta innebär att varje måndag från och med kl. 9.30 kan du lägga in din annons och den kommer att finnas där fram till nästa måndag. Självklart går det bra att lägga in annonsen när som helst, men oavsett när den läggs in kommer den att försvinna på måndagsmorgonen.

Tanken bakom databasen

Tanken bakom databasen är att i första hand erbjuda våra läsare en extra service. När vi startat upp banken och närmare kan se hur den används kanske vi väljer att dela upp den i fler avdelningar.

Men som sagt var, den famtida uppläggningsen får användare styra. Har ni några förslag så är vi givetvis intresserade av detta.

Detta är ett unikt tillfälle för alla VIC rapportsläsare och alla VIC-ägare. Så prova vår nya databank.

VICMON flyttar

VICMON är en utmärkt monitor att jobba i för den assemblerintresserade "VICKAREN". Monitorn har alla de finesser man normalt kräver av en monitor samt en del extra som underlättar livet för oss "fartdårar".

Ett problem som kan uppstå när man jobbar med en monitor, vad den än heter, är att monitorns eget program ligger på den area där man själv vill lägga sitt program. I VICMON's fall så innebär detta att man i så fall skall jobba på \$6000 och uppåt. Detta är inte allt för ovanligt, då detta är en utmärkt area att lägga program på, som man senare vill lägga i EPROM, för att få tillgång till dem snabbt. Dyrare och mer professionella monitorer är ofta rekorderbara på det ena eller andra sättet, men att VICMON hade denna egenskap hade i alla fall jag ingen aning om innan jag gjorde en närmare undersökning. Det är denna "efterforskning" som jag skall redovisa här så att ni alla "VICKER" gummor och gubbar i detta avlång land slipper plocka fram förstoringsglasat och dom andra detektivattiraljerna.

VICMON ligger ju som bekant med start på \$6000 (24576) och sträcker sig

upp till \$6FFF (28671), dvs upptar 4K minne. Detta är inte helt sant för ca 300 bytes i slutet används ej.

För att starta monitorn så skriver vi SYS 24576 vilket helt enkelt är ett anrop till det första bytet i programmet. Om vi nu vill flytta VICMON till en annan area så är detta en värdefull information och vi vet alltså att det bara är att "SYSA" till det första bytet på den nya arean för att köra igång. En lämplig area, i alla för den som har 8K extra minne, att lägga VICMON på är att flytta den ned till \$2000 (8192). Låt oss titta på hur detta går till, det är sedan lätt att utifrån detta flytta den till en annan area helt efter godtycke.

När du kört igång VICMON på vanligt vis så måste vi alltså först flytta ned hela programmet till \$2000. Detta gör vi med T 6000 7000 2000 där T står för TRANSFER (flytta) och vi

talar om att koden mellan \$6000 och \$7000 ska flyttas ned med start på \$2000.

När vi slagit RETURN så flyttas koden ned och programmet ligger på den area vi önskade. Problemet nu är bara att programmet innehåller en del absoluta referenser (JSR, JMP etc) som alla riktar sig mot området \$6000—\$7000. Dessa referenser måste vi ta och åtgärda så att de istället pekar på minnespositioner i området \$2000—\$3000. Detta gör vi med N-kommandot (NEW LOCATOR). Detta kommando, eller snarare programmet bakom det, söker upp alla referenser inom ett område och adderar en konstant till dessa. Kommandot kräver dock att vi har en uppfattning om hur vår kod ser ut på ett ungefär eftersom det inte fungerar något vidare på areor där vi inte har någon kod. I VICMON's fall så har vi kod mellan \$6000—\$6D76 och det resterande utrymmet \$6D76—\$6FFF, består uteslutande av tabeller och data. I den nya miljö vi nu lagt VICMON så sträcker sig koden alltså mellan \$2000—\$2D76 och för att anpassa denna kod till dess nya position så skriver vi

N 2000 2D76 C000 6000 6FFF
där
\$2000—\$2D76 är det område som vi vill bearbeta

\$C000 är den konstant som skall adderas till alla absoluta referenser
\$6000—\$FFF talar om att de referenser som skall ändras skall ligga i detta intervall.

Ett förtydligande kanske behövs angående konstanten som vi adderar med. Låt oss studera detta i ett exempel

$$\begin{array}{r} \$ 6111 \\ + \$ C000 \\ \hline \$ 12111 \end{array}$$

Eftersom en adress alltid är ett 16 bitars tal så kan vi glömma den mest signifikanta siffran (den vänstra) och vi får det korrekta resultatet \$2111. Detta är precis det sätt som VICMON använder när kommandot körs.

När vi nu har anpassat programmet till den nya miljön kan man förledas att tro att det bara är att köra igång. Icke så!

I själva programmet finns nämligen en del vektorer, dvs adresser som vi också måste ändra för att fullständiga vårt mål.

Dessa vektorer hittar vi i intervallet \$6E7F (\$2E7F) och \$6EB5 (\$2EB5). N kommandot kan även användas för att ändra om dessa om vi på slutet gör tillägget "W" som talar om att det är en vector tabell som vi vill ändra på. Vi skriver alltså

N 2E7F 2EB5 C000 6000 6FFF

Nu har vårt program blivit flyttat till en ny area och gör att köras med SYS 8192 (från Basic) när helst vi önskar.

Om man tillhör dom smartare bland djuren så tar man naturligtvis och spar sin "nya" version på band innan man testar. Ifall man har gjort något fel och hela systemet brakar ihop (åtgärdas med strömbrytare av/på) totalt. Detta gör vi med

S "VICMON/2000", 01, 2000, 2fff

Senare när man vill ladda sin nedflyttade version så får man skriva LOAD "VICMON/2000", 1, 1

så laddas programmet efter den HEADER som står först på bandet. Om man bara skriver LOAD så läggs det istället i början av minnet och det blir knappas så bra i alla fall, om man nu inte har minnesstart vid \$2000.

Till sist hoppas jag att detta lilla "trick" skall vara till någon hjälp i "assemblersliten".

SKRIVARE SÄLJES

Commodore 1526 till VIC-20 och VIC-64 säljes.

Tel 031/76225

SÄLJES: VIC-20

+ bandspelare, Superexpander, Schack, Användarmanual, Programmeringshandbok Basic på VIC-20 och Assembler på VIC. Pris: 2000:—
Tel 0650/12426, Tomas

GRATISANNONSER

VIC-20 X CBN 64

VIC-64 program bytes.

Till salu: 2 st expansionsenheter, 6 st portar på bäge. VIC-1010 950:—, VIC-1020 1400:—

Niklas Björklund, Bråviksvägen 18, 60365 Norrköping, tel 011/118295

Kalkyl för husmäklare

Bli din egen husmäklare. Vi har kostnads-kalkylprogrammet för husköp till VIC-20 (Oexp.) 75:—/styck.

Tomas Svensson, tel 0121/42151

VIC-64 säljes

En VIC-64 med bandspelare och joystick säljes tillsammans med sju olika programmeringsböcker och 10 stycken spel. Pris totalt 4500:—

Ring Rikard Jansson, tel 031/312148 efter 16.00

Spel till VIC-20 och VIC-64

Spel och nyttoprogram i maskinkod säljes eller bytes. VIC-20 + Grafik och ljud + VIC-folkdator och användarmanual + joystick säljes för 1500:—

Ring Paul efter kl 19.00 tel 08/832754

VIC-64 spel säljes

Fortacalypse moon buggy, Shamus, Falcon Patrol, Hexpert, Jumpman JR och Snokie. Alla spel kostar 100:—/styck. Kan disk.

Ring Andre tel 08/856649

Plug in till VIC-20

Bytes eller säljes

Ring 0753/25492 och fråga efter Peter

Super-slot

på Cartridge, som nytt. Endast 100:—.

Ring 040/464846, kvällstid, fråga efter Magnus

Kassettminne

till ABC-80, något defekt. Endast 100:—

Ring 040/464846, kvällstid, fråga efter Magnus

VIC-20 handboken

Oanvänd, endast 40:—.

Ring 040/464846, kvällstid, fråga efter Magnus

Spel till VIC-64

Billiga spel till 64:an bla Blue Max för 200:—, Arcadia, Galaxy, Siren City, Lazer Zone, alla för 50:—

Ring 08/897635 eller skriv till Jakob Dangården, Castor V11, 17561 Järfälla för programkatalog

ÅÄÖ VIC-64

Komplett sats med tangenter och chip. Ord. pris 250:— nu endast 150:—

Bertil Nilbo, Grindögatan 62, 25372 Helsingborg, tel 042/222436

VIC-64 ägare!!

Maskinkods-, Adventure- och Nyttoprogram bytes ev säljes.

Tel 031/290132, Patrik

TIPS VIC-64

Program med 3 bra reducerade stryktips-system säljes på diskett. Enken avskrift. Fullständig instruktion. Garanti. Endast 145:—

B. Eriksson, tel 0651/15503

VIC-20 säljes!

VIC-20 med 8K. exp. Hesmon + div litt. 2000:—

Tel 08/569889 efter kl 18.00

VIC-20 prylar säljes:

Espansionslåda VIC 1020 nypris 1875:— säljes för endast 895:—. Programmers aid 200:—, 5 olika böcker endast 40:—/styck. programmeringshandboken 75:—, Plug-in spel 130:—/styck. Original spel på band 50:—/styck. (Arcadia, Vicmen och Centipede 8K)

Ring 031/543841

VIC-tillbehör!

VIC-REL reläkort: 325:—. Programmers reference guide CBM 64. 175:—. VIC—20 komiprg 16K: 75:—. Printer MPS-801 eller VIC 1526 köpes billigt, helst med garanti kvar.

Andreas Jakobik, tel. 08/7688421

VIC 64 Program bytes

VIC-64 spel bytes mot andra VIC-64 spel! Har bla Pipeline, Speed-race, Gridder mm.

Magnus Svernfors, Solarvplanb 3, 43600 Askim. Tel 031/284000

VIC-20 spel

Plugg in, Cave in, nypris 349:— bytes mot Shamus. VIC-20 prgkassett nr 2 bytes mot nr 1.

Anders Ringman, Åsakroken 10, 51500 Viskafors.

VIC-20 tillbehör

3-, 8-, 16-K-minne + Reset + 30 st M/kodspel + Autofire 1000:—

Ring Jocke tel 0758/17196

Beg. VIC-64 köpes

Skriv till Christian Düring, Prästgårdsängen 16, 41271 Göteborg

VIC-64 program

Programmen är främst avsedda för Simon's Basic programmerare. Skicka namn och adress till mig, så får du information om mina helläckra program.

Johan Harrysson, Båtvägen 5, 59061 Vreta kloster

VIC-20 spel bytes

(Jag har 45 st) Alien blitz, Snakeman, Abductor, Gridrunner, Snakepit, Boggler, Hopper etc.

Göran Carlsson, Begonigatan 12, 13400 Kungsbacka

VIC-20 tillbehör

8kB ram + Programmer's Aid. Pris 425:—

Arne Ohlsson, tel 031/446225

Tips och förslag

VIC rapport startar en bank i vilken vi samlar tips och förslag av alla sorter till din **VIC 20** och **VIC 64**. De kan innefatta allt ifrån sladdanslutning till maskinkods-programmering.

VIC rapport kommer att publicera dessa tips och förslag löpande.

Skriv ner dina tips och förslag och skicka dem till

VIC rapport, Tips och förslag

Box 420 54

126 12 Stockholm

Allt som publiceras belönas!

WICO. Världens manöverkontroll

Wico passar till Commodore Vic 20, Vic 64, Apple, Atari, Coleco, Mattel- Intellivision,
Texas Instruments, TRS -80, IBM PC m.fl.

WICO
THE SOURCE

MARKNADSFÖRS I NORDEN AV DENNIS BERGSTRÖM TRADING AB, TORSTENSSONSGATAN 4,
BOX 14204, 104 40 STOCKHOLM. TELEFON 08-67 96 35. TLX 105 67 DEBE S.